

СТЕНОГРАМА

урочистого засідання Комітету з питань державного будівництва,
регіональної політики та місцевого самоврядування з нагоди державного
свята – Дня місцевого самоврядування за участю заступника Голови
Верховної Ради України О.Сироїд та представників органів
місцевого самоврядування

07 грудня 2016 року

Веде засідання Голова Комітету ВЛАСЕНКО С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги! Дозвольте розпочати відкрите урочисте засідання Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Дозвольте привітати всіх присутніх тут представників місцевого самоврядування з сьогоднішнім нашим святом. Побажати всім гарної роботи.

Ви знаєте, я сьогодні виступав перед представниками місцевого самоврядування Київської області. І от, до мене дійшла така думка, що роботу представників місцевого самоврядування, коли місцеве самоврядування працює добре, її ніхто не помічає. Тому що вулиці чисті. І всі ходять, і всі думають, що вулиці самі чистяться. Всі думають, що гаряча вода сама по собі тече, холодна вода теж сама по собі тече. І для цього не треба ніякої роботи, і для цього не треба прикладати ніяких зусиль.

І лише ви знаєте, що це для того, щоб це відбувалося, потрібно щоденно займатися кропіткою технічною, деколи чорною роботою. Тому я вам хочу побажати всім, щоб такої роботи у вас було поменше. Щоб деколи, може, дороги самі ремонтувались.

І звичайно ж, хочу побажати всім, щоб для цього у вас були всі можливості. Щоб ви могли не думати про те, звідки брати фінанси на

виконання власних і делегованих повноважень. І щоб ви могли абсолютно спокійно виконувати те, чого від вас очікують ваші громади.

На цьому функція комітету закінчується. І подальша наша робота буде виглядати наступним чином. Я запрошу до вітального слова представників Верховної Ради і представників уряду. А після цього буде слово тільки представникам органів місцевого самоврядування. Тому що ми хочемо сьогодні в цей святковий для вас день послухати вас. І я запрошую до вітального слова заступника Голови Верховної Ради України Оксану Іванівну Сироїд.

Будь ласка, Оксана Іванівна.

СИРОЇД О.І. Шановний пане голову, шановні народні депутати, шановні високоповажні міські голови, представники органів місцевого самоврядування, гості, я бачу, міжнародні наші партнери. Я вам мушу сказати щиро, що ще з дитинства, ще з радянських часів ніколи не мала сентиментів до галузевих чи інших професійних свят. Ну, так сталося. Але, коли мене сьогодні пан голова запросив прийти до вас, я подумала, що це дуже добре, що є день місцевого самоврядування і що він саме сьогодні. І я би вважала навіть, що цей день місцевого самоврядування як форум, як можливість провести такий форум зараз би мав бути щодня. У всякому разі до того часу, поки ми би не прийняли бюджет.

Щоразу повертаюся до думки, тієї, яка наче є всім зрозуміла, ми часто про це говоримо, всі це повторюють на всіх форумах, на всіх зустрічах: місцеве самоврядування – це право і спроможність територіальних громад і так далі. От оце право і спроможність, це, здавалося б, такі, вони вже такі заїжджені оці слова, але за ними стоять критичні речі – це повноваження і ресурси.

Що ми спостерігаємо сьогодні, що ми спостерігаємо з повноваженнями? Чи є у нас субсидіарність, чи є можливість органам

місцевого самоврядування робити все, що не віднесено до повноважень держави і робити якомога ближче до людей, чи є достатньо цих повноважень? На жаль, ми не маємо принципу субсидіарності в Конституції, на жаль, ми не можемо це дозволити. Але ми маємо закон навіть той, який ми маємо, про місцеве самоврядування, який все-таки дає громадам і органам місцевого самоврядування робити багато чого.

Що немає далі знову ж таки у органів місцевого самоврядування у повній мірі? Немає земельних ресурсів. І ви також це знаєте. Ідея об'єднання громад і ідея децентралізації була великою мірою пов'язана з можливістю нарешті громадам отримати оцю землю, яка є поза межами населених пунктів, але яка відповідно до принципу повсюдності місцевого самоврядування не може бути в управлінні іншому аніж або державному, або комунальному. І ми мусимо далі йти цим шляхом.

Що ми маємо як пропозиції сьогодні? Були, ви пам'ятаєте, були пропозиції стосовно внесення змін до Конституції, які стосувалися так званої децентралізації. Я не пошкодую часу повторитися, що ті зміни, які були запропоновані, вони несли в собі велику загрозу місцевому самоврядуванню. Я думаю, що тепер, коли пройшов трохи час, пройшов запал, я думаю, що ви маєте можливість вже переосмислити ці пропозиції і зрозуміти, що повноваження держави, такі повноваження держави стосовно контролю за органами місцевого самоврядування, за міськими головами, за міськими радами – це є велика загроза для органів місцевого самоврядування. І оскільки ці зміни не були реалізовані, то, власне, що ми сьогодні спостерігаємо в змінах до бюджету, це є віддзеркалення того невдалого конституційного експерименту.

У 2014 році, як ви пам'ятаєте, розпочалася бюджетна децентралізація, тоді мало хто усвідомлював, який ефект буде вона мати, тому що це йшлося вже про ресурси. І навіть маючи ці невеликі повноваження чи ці недостатні повноваження, які є сьогодні відповідно до Закону про місцеве

самоврядування в органів місцевого самоврядування, отримавши ресурси, місцева влада почала працювати. І це природно, тому що це та влада, яка максимально наближена до людей, вона максимально підзвітна людям мусить бути, вона максимально зацікавлена мусить бути, показати людям, що вона працює. І ми спостерігаємо сьогодні, попри величезну недовіру людей до Кабінету Міністрів, до Президента, до Верховної Ради, ми бачимо як піднімається довіра людей до органів місцевого самоврядування і це заслуга оцієї бюджетної децентралізації. Громади перестали бути рабами, вони перестали стояти в черзі на колінах перед Києвом, випрошуючи гроші, гроші на дорогу, гроші на якісь інфраструктурні зміни.

Я вважаю, що бюджетна децентралізація – це крок до свободи, свободи людської і свободи громади.

На жаль, побачивши проект змін до Податкового кодексу і до Бюджетного кодексу, я вам можу сказати, що нам пропонують дорогу назад до рабства, тому що змінами пропонується, по-перше, скасувати один з ключових податків – це акциз, акцизне пальне, вірніше, не скасувати, а передати його до, назад до уряду і, щоб уряд приймав рішення фактично в ручному режимі, в якій спосіб цей акциз буде повертатися назад до міст.

Ручники так звані, це завжди загроза, це... я не говорю про персоналії, але не знає історія цієї країни випадку, коли ручне управління з уряду забезпечувало справедливість, не знає і не буде знати. Чому уряд повинен перерозподіляти ті податки, які можуть збиратися і використовуватися на місцях?

Наступне питання – це питання субвенції. Тобто хіба у нас шкільна освіта децентралізована? Хіба це не функція, невідповідальність держави? Хіба не держава зобов'язана в повній мірі нести фінансову відповідальність за те, якою буде якість освіти? Як можна сьогодні посміти покласти на плечі місцевого самоврядування відповідальність за державну функцію. Це є, по-перше, безвідповідально перед освітою, а по-друге, це є, щонайменше, не

чесно перед місцевим самоврядуванням. Тому що це скоротить бюджет розвитку, але найгірше, що це знову перетворить органи місцевого самоврядування на прохачів. Якщо ви звернули увагу, там є маленька така фраза, маленьке застереження, що резервний фонд буде розподілятися знову ж таки як? В ручному режимі Кабміном. Ставайте в чергу, просіть, любіть державну владу, будьте чемними, послухними і вам воздасться!

Я вважаю, що такий підхід, взагалі цей принцип, є не чесним, він є свідомим для того, щоб знову ж таки дискредитувати органи місцевого самоврядування, зробити знову ж таки їх слабкими. Але це, в кінцевому випадку, пошкодить самій державі, самим державним інститутам. І я вважаю, я б закликала вас чесно подивитися на це питання, ви сьогодні, ми всі маємо сьогодні ще шанс це змінити. Ви маєте перед собою представника уряду, ви будете мати можливість це обговорювати, обговоріть це відповідально.

Якщо ми кажемо про місцеве самоврядування, то так, важливо, важливо мати повноваження, важливо мати відповідальність. Але без ресурсів це все знову перетвориться на мильну бульбашку. Я була колись в одній міській раді і намагалися пояснити їм відповідальність, зайшла мова за бюджет, на що мені депутати міської ради сказали, та це все про бюджет, а ми просто депутати місцевої ради. Чому так? Тому що якщо грошей немає, то вони не дбають як вони будуть розподілені. І сьогоднішнє засідання, я вважаю, що ви зобов'язані присвятити боротьбі за свої ресурси. На цьому я вам бажаю всім натхнення і ще раз дякую комітету.

Я можу вам точно сказати, що Комітет місцевого самоврядування, з питань місцевого самоврядування у Верховній Раді – це ваш партнер. І я також закликаю всіх депутатів, членів цього комітету допомогти представникам місцевого самоврядування в цій боротьбі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксана Іванівна.

Я до слова запрошую віце-прем'єр-міністра - міністра регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України Геннадія Григоровича Зубка. Будь ласка, Геннадій Григорович.

ЗУБКО Г.Г. Дякую.

Шановні колеги! Я б хотів в першу чергу привітати представників місцевого самоврядування, з святом 25 років місцевого самоврядування в Україні. І 25 років після того як Україна приєдналася до Європейської хартії місцевого самоврядування тільки два роки як поспіль взагалі повернулася влада центральна до місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування завжди працювало і до цього часу, і зараз, але довіра зростає до місцевого самоврядування, коли є повноваження і є ресурс. Тому два роки тому було прийнято рішення: перше – провести бюджетну децентралізацію. Але завжди ми кажемо про те, що гроші повинні йти за повноваженнями, гроші повинні йти на те, щоб виконувати ті чи інші послуги для населення – це не стосується тільки делегованих повноважень держави, освіти, або охорони здоров'я – це стосується дуже багатьох напрямків в тому числі і бюджетів розвитку, які вам надаються для того, щоб розвивати свою громаду.

Я б хотів сказати, ви знаєте, ми дуже багато часу на центральному рівні витрачаємо на те, щоб спочатку рухатись вперед, а потім пояснювати дуже довго, чому ми так зробили так і переконувати завдяки тій чи іншій політичній сили, чому саме так було зроблено. І на це витрачається маса ресурсу, маса ресурсу для того, щоб пояснити потім спростувати міфи, потім рухатись вперед.

Я вам скажу відверто, мені дуже приємно, що коли ми практично йдемо до місцевого самоврядування, на рівень місцевого самоврядування, політики стає менше і стає більше конкретних господарських справ. І тут починається вже професійна розмова, коли ми читаємо документи, коли ми читаємо Бюджетний, Податковий кодекс, читаємо бюджет і ми кажемо про

те, що ми все це може постійно змінюватись, якщо ми не приймаємо зміни до Конституції. Коли мені кажуть про те, що зміни до Конституції ведуть до тих речей, які шкодять місцевому самоврядуванню, так я вам скажу, ми завжди були за присутність, за субсидіарність місцевої влади, а для цього вона повинна бути не тільки на рівні міста або на рівні об'єднаної територіальної громади, вона повинна бути на рівні району, вона повинна бути на рівні області і саме безпосередньо ради повинні наймати на роботу працівників, які будуть працювати у виконавчих комітетах, а префекти, які повинні доглядати за виконанням законів і, так сказати, виконання прав наших громадян, це окремий інститут, який має тільки контрольну функцію. Тому зміни до Конституції – це важливо, щоб ми кожний раз перед кожним бюджетом не поверталися до питання, яким чином, так сказати, будемо виконувати підсилення місцевого самоврядування чи ні. Це перше.

По-друге, я б хотів би сказати, що сьогодні питання децентралізації воно полягає не тільки в ресурсах бюджетних децентралізації, а в першу чергу в можливостях. І тому ми хотіли говорити про те, що сьогодні потрібно разом працювати з місцевим самоврядуванням і вчити. Так, вчити місцеве самоврядування яким чином тією податковою базою, тим ресурсом скористатися для того, щоб виконати взагалі ті можливості і ті надходження, які є в громаді. З іншого боку, центральній владі потрібно також звернути увагу, так? і все-таки отримати той зворотній зв'язок, що потрібно удосконалити і що потрібно підсилити. І тут, ви знаєте, я думаю, що реформа вона має так сказати такий поступовий, але скажу відверто, такий неповоротний крок до успіху саме місцевого самоврядуванням. Нам дуже важливо, щоб ми чітко розуміли, що сьогодні України проводить реформу децентралізації. Це не тільки питання передачі ресурсу повноважень, це практично зміна системи управління в державі.

І сьогодні от тут присутня саме та еліта, яка взяла на себе відповідальність, і яка виконує і делеговані повноваження, і недеlegates

повноваження, і збирає власний ресурс, і збирає той ресурс, який потім передається на центральний рівень.

І тому я думаю, що тут нам потрібно той спільний діалог, який нам дозволить удосконалити реформу. І зробити таким чином, щоб від цього самоврядування мав авторитет не тільки завдяки того, що люди підтримали і обрали, а ще й мали авторитет за рахунок того, що є ресурс. Можна говорити про різні ресурси, які стосуються там бюджету розвитку, повноваження згідно, там, Державно-архітектурно-будівельної інспекції і інших, питання було затронуто по землі. Я вам скажу відверто, я не знаю сьогодні ні жодного сторонника тут, вірніше, супротивника в цьому залі, який був проти передачі земельних ресурсів. Передачі земельних ресурсів і прийняття закону, який дозволяє планувати територію, тому що ми хочемо, щоб територія була спланована і потім передавалася, так сказати, для того, щоб залучити інвестора.

Але я скажу відверто, для мене так цікаво, коли в комітеті, в якому ми зараз урочисто проводимо зібрання, є повне розуміння – я скажу, я дякую кожному депутату, який працює в цьому комітеті, тому що всі, практично, і пропозиції, і саме головне, ті рішення, які ми не встигаємо разом проробити, подаються народними депутатами, ініціація народних депутатів, тому що вони фахово, чтімо розуміють, що потрібно підсилювати і які закони потрібно приймати – чомусь, коли вони виносяться у Верховну Раду, у зал, вони не сприймаються взагалі такою кількістю величезною депутатів, які всі за місцеве самоврядування, всі за децентралізацію, всі за декомунізацію в системі управління, але чомусь або відкладається це питання, або не підтримується.

Я тому хочу звернутися в першу чергу до керівництва Верховної Ради, яке тут присутнє в особі пані Сироїд, про те, що треба все-таки приділити більшу увагу тим законопроектам, які і підсилюють можливість об'єднання територіальних громад, і також дають їм додатковий ресурс для того, щоб

вони виконували свої повноваження. Тому ми розраховували, що сьогодні, 7 грудня, у нас буде святкове голосування в залі – так? – але, на жаль, його сьогодні не відбулося.

Далі я б хотів сказати, що 159 громад та 368 громад буде після 18 грудня в Україні, які будуть функціонувати, які також стосуються дуже серйозного питання секторальної децентралізації, це можливості, так сказати, реформи і охорони здоров'я, і реформи системи освіти, це й питання шкільного простору, госпітальних округів. І я думаю, що саме зараз МОЗ ініціює таку реформу, в якій в першу чергу, на нашу думку, мене як віце-прем'єра хвилює з точки зору первинної медицини. Саме тієї первинної медицини, за якою, в принципі, звертаються, якщо правильно побудована система, всі громадяни, незалежно, чи це об'єднана територіальна громада, чи це місто, чи район. Людина перший крок повинна зробити саме в первину медицини, де або сімейний лікар, або, так сказати, лікар, який повинен прийняти цю людину. А потім, якщо вона буде, так сказати, звертатися далі, на другий, третій рівень, то вже це буде потім. І тому фінансування первинного рівня з тих коштів, які сьогодні виділяються державою на цей рівень, я хотів би, щоб ми мали спільне бачення і відстоювали цю позицію при реформі охорони здоров'я повинна бути максимальною. Чому? Тому що тоді ми будемо забезпечувати не тільки лікування, а і, в першу чергу, попередження і діагностику тих хвороб, які... сьогодні можуть звертатися наші люди.

Я би хотів би два слова сказати про ті питання, які стосуються безпосередньо прийнятих рішень в цьому році. Ми також далі підтримуємо питання фінансування фонду регіонального розвитку, яке стосується всіх громад, не тільки об'єднаних, також питання субвенцій на об'єднані територіальні громади, які ідуть безпосередньо напрому. Ну, і саме головне, сьогодні Європейський Союз також, бачачи практично ту реформу децентралізації, яка іде дуже успішно, я хотів би сказати, що, ну,

максимальний темп, було зроблено дуже багато і я тут дякую ще раз Верховній Раді, нашому профільному комітету за те, що саме дійсно було прийнято ті закони, які і завдяки яким це було можливо. 652 мільйони гривень, які надані Європейським Союзом як секторальна підтримка, також будуть направлені на стратегію розвитку, на планування територій, на можливості впровадження інфраструктурних проектів, центрів надання адміністративних послуг. Також 90 мільйонів євро, ті, які спрямовуються як проект "Ulead", частина яких з них піде на практично центри надання адміністративних послуг, ми вважаємо, що саме адміністративні послуги, це є обличчями влади. І якщо вона надається якісна, то і влада виглядає, так сказати, дуже, дуже поважно для своїх громадян.

Те, що стосується взагалі напрямку про те, що говорили вже, передачі делегованих повноважень, я можу сказати, що сьогодні абсолютно є зрозуміло те, що місцеве самоврядування повинно бути вмотивоване і повинно чітко розуміти про те, що якщо вона витрачає кошти на опалення, на ресурси, т ці кошти, якщо вони будуть зекономлені, вони повинні залишатися саме безпосередньо в громадах. І таким чином ми передбачили те, що і видатки на комунальні видатки, і те, що стосується технічних працівників, те, що дозволяє вам приймати самостійне рішення, впроваджувати заходи енергоефективності, і, таким чином, щоб держава вам, так сказати, спочатку вкладені кошти ви витрачали, а потім вам обмежували той же ресурс, який виділяється. З іншого боку, розуміємо, що це непростий процес, і тому були закладені кошти 1,9 мільярда для того, щоб підтримати ті громади, де потребують додаткового фінансування. Безпосередньо додатково 300 мільйонів гривень було виділено на підтримку безпосередньо на пряму об'єднаних територіальних громад.

Тому я думаю, що це поступовий процес, але, з іншого боку, я думаю, що кожен зацікавлений в тому, що сьогодні, коли ви несете і капітальні

видатки на капітальне утримання практично цих будівель, ви зацікавлені в тому, щоб впроваджувати енергоефективні заходи.

Так само я вважаю, що сьогодні ми рухаємося в напрямку того, щоб дати додаткові можливості. І я думаю, що зростання місцевих бюджетів демонструє, от ми провели аналіз за 11 місяців, додатково 44 мільярди доходів до місцевих бюджетів. Я розумію, що це нерівним абсолютно слоєм сьогодні є такий дохід по Україні, тому що є великі міста, як Дніпро, Київ, там, Харків, Полтава, Одеса, і є об'єднані територіальні громади, які мають менші доходи. Але ми розуміємо про те, що процес йде дуже правильний, тому що сьогодні починається аналіз практично тої податкової бази, тої можливості, так сказати, обрахування і збору тих податків, які раніше практично ніхто не бачив. Отут, я думаю, що нам потрібно підсилювати роботу і шукати ті речі, які дозволяють збільшити можливості, саме можливості, а не тільки очікування коштів з центрального бюджету.

І, ви знаєте, от буквально там два дні тому ми зустрічалися з головами об'єднаних територіальних громад. Мені дуже сподобалася дуже проста фраза про те, що "ми не чекаємо сьогодні постійно коштів з центрального бюджету як субвенцію або як фінансування того чи іншого проекту по Фонду регіонального розвитку, ми сьогодні чекаємо тільки одного: дати можливість стабільної роботи на три роки, стабільної бази оподаткування, для того щоб була можливість практично планувати і впроваджувати ті заходи, ті проекти, які були заплановані". І я думаю, що тут наша спільна робота для того, щоби визначитися остаточно з тою базою, яка на сьогоднішній день є, і далі рухатися по тому напрямку, щоби виконувати не тільки власні повноваження, а і частину делегованих повноважень від держави.

Також я б хотів би сказати, що секторальна децентралізація вона є дуже важливою, і 2017-й рік повинен бути ключовим з точки зору кількості об'єднаних територіальних громад, тому що ми сьогодні вже кажемо про те, що ми визначали попередньо три роки для того, щоби цей процес йшов, так.

ми зараз бачимо те, що сьогодні на 2017-й рік вже є досвід 159 громад, буде досвід додатково 183, плюс 25, які об'єдналися в цьому році, і тому ми вважаємо, що це повинен бути ключовий рік, а далі ми повинні приймати все-таки закони про адміністративно-територіальний устрій і рухатися в тому напрямку для того, щоби цей процес був пришвидшений.

Також ми вважаємо, що по секторальній децентралізації сьогодні важливо напрямок освіти і охорони здоров'я, який повинен вже з'єднати реформу децентралізації і реформування самих галузей. Чому? Тому що сьогодні ми очікуємо і опорних шкіл, і базових шкіл, і тих, так сказати, ФАПів, які будуть вже, так сказати, працювати безпосередньо по фінансуванню людини, а не закладу. Для нас це дуже важливо. Чому? Тому що як і в освіті, так і в охороні здоров'я ми пропонуємо, щоб все-таки гроші приходили за людиною. І тоді людина буде дуже цікава тому, хто повинен надати цю послугу. Якщо сьогодні фінансуємо практично утримання лікарень або тих же ФАПів, не надаючи не... практично... і не зав'язуючи зацікавленість сьогодні лікарів на те, щоб до них прийшов пацієнт, воно так і не працює. Тому я думаю, що роботи дуже багато, у нас є на сьогоднішній день амбітні плани, тому що 3,5 мільярди ми заклали в бюджеті на фонд регіонального розвитку, 1,5 мільярди – на субвенції об'єднаних територіальних громад, 4 мільярди є в бюджеті на соціально-економічний розвиток. Я розумію, що тут складні питання, так, з точки зору виконання цього бюджету, але я думаю, що спільно ми повинні вирішити це питання. Тому я думаю, що ці всі питання ми декілька раз обговорювали, дякуючи всім асоціаціям, окремо – Асоціації міст України, яка провела за останні буквально тижні-два форуми в Івано-Франківську і в Харкові, ті зауваження, які раніше надавалися Асоціацією міст в 11, частина з них була врахована і ми дуже дякуємо за те, що нам допомогли також довести Мінфіну, що це потрібно робити. Ну і думаю, що ми повинні далі просто працювати над тим, щоб вдосконалювати наші, так сказати, взаємовідносини з центральною

владою і місцевого самоврядування. Але я думаю, що ви повинні відчуті тільки саме головне – сьогодні є дуже серйозне бажання у Президента України, в Кабінеті Міністрів, у Верховної Ради для того, щоб максимально надати можливість і повноваження, і ресурс на місцевий рівень. Я особисто вважаю, що успіх незалежної і єдиної країни будуть тільки завдяки сильному місцевому самоврядуванню і об'єднаних територіальних громад, які сформують дуже потужні громади, на яких базується вся держава.

Тому ще раз хочу вас привітати, вам подякувати за вашу роботу, ну і саме головне, за ту відповідальність яку ви на себе взяли.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Геннадій Григорович.

У мене, може, пропозиція така буде. Ви знаєте, ви згадали і реформу базової медицини, і реформу початкової школи. Може було б доцільно уряду під час обговорення цих питань запрошувати мерів, запрошувати голів об'єднаних громад для такої дискусії, тому що голів в сільських, селищних рад, сільським, селищним головам, бо їм це впроваджувати потім. Можливо є сенс просто... Це не потребує відповіді, це таке риторичне питання. Просто, можливо, треба, щоб МОЗ залучав для якихось консультацій цих людей, які на землі стоять, які це все роблять.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, вибачте, вибачте. Дозвольте. Да.

Я розумію, що є багато питань до Геннадія Григоровича, але у нас сьогодні не день питань до Геннадія Григоровича.

Да, я хочу йому подякувати за виступ. І цитуючи його ж, хочу перейти від політики до органів місцевого самоврядування і надати слово Мирославу Васильовичу Пітцику виконавчому директору "Асоціації міст України".

Єдине що, Мирослав Васильович, це стосується не вас, це стосується всіх, шановні колеги, у нас ще така буде певна наприкінці урочиста частина, коли ми будемо відзначати відзнаками найяскравіших представників місцевого самоврядування, це буде потребувати певного часу, тому я просив би всіх бути в регламенті, це регламент до 3 хвилин.

Дякую.

ПІТЦИК М.В. Я дякую, пане голово.

Не буду зловживати часом. Тому, перш за все, щоб основне не забути, це подякувати вам і комітету за таку зустріч. Я думаю, що вона взаємодіє, хоча я не можу нарікати на те, що асоціація обділена увагою комітетом. Ми буваємо на кожному засіданні, нас вислуховують, дослуховуються, не просто, але наші зауваження дійсно враховують. Тому така зустріч буде корисна і міським головам, присутнім в цьому залі, і я думаю, що й народним депутатам.

Але основне. Ви знаєте, я в 90 році почав працювати в місцевому самоврядуванні. Якраз тоді появився перший Закон 7 грудня про місцеве самоврядування. Я думав, що змінилося? Змінилася лише вивіска. На самому ділі ресурс основний, який потрібний був для виконання тих повноважень, які були прописані в законі, залишилися за органами державної влади і по ступеньках спускалися на низ. То єсть вертикаль фінансова через область, через район і нарешті до міста. Таким чином поспробувавши, що нічого ж не змінилося і змінити не можна в управлінні, вирішив все-таки пробувати змінити цю систему. І чесно кажучи, я прийшов з Інституту кібернетики і знав, що ця система лише до розвалу держави, до іншого вона привести не може. Ви можете переконатися на Радянському Союзі, який успішно канув в майбутнє, завдячуючи цій системі, а ми її далі використовуємо в повній мірі.

І що ми на сьогоднішній день маємо? Ми в 90 році були країною, в двадцятку світу входили по економічному розвитку, сьогодні ми – в двохсотку. Оце 20 років, 25 років активної роботи існування в цій системі управління. Тому прохання до вас. Ви ж все-таки не тільки члени комітету нашого, а й політики, які мають свої фракції. Справа не в тому, чи місцеве самоврядування зможе чи не зможе, це вже інше. Сьогодні питання: чи ми спасемо державу Україну, чи ні, от в чому основна проблема. І світ небагато механізмів придумав. Один з механізмів як витягнути країну з тої пропасті – це є місцеве самоврядування, тому що це природно. Свобода... от спутаний кінць бігти не може, а свобода тільки дає можливість розвитку.

Ви подивіться на Скандинавські країни по економічному розвитку. За 25 років вони з країн таких середнячків сьогодні в ведучих країнах. Ви подивіться на Швейцарію. Я думаю, що представники вашого комітету були в Швейцарії. Ви знаєте прекрасно, що ця країна складена з кусків трьох держав, сьогодні є з зцементованим місцевим самоврядуванням, її розвалити – хоч вона називається конфедеративною – на самом ділі це унітарна держава з розвинутим місцевим самоврядуванням. От хоча би два таких приклади: зцементування країни і економічний розвиток держави – це за місцеве самоврядування. Тому не можна ставити, мабуть, там інтереси якоїсь політичної команди вище, чим загалом виживання держави. Ну, я не можу зрозуміти чому на сьогодні не проголосовані в Верховній Раді ті закони, які були попередньо погоджені, які ми просили вас прийняти. Чому вчора провалена зміна меж? Чому інтереси між бізнесом, між компаніями, які займаються енергопальним сьогодні вище стоять за того, щоб забрати у нас акциз, щоб насолити іншій компанії яка торгує бензином. Це не велика мудрість треба, а просто насолити одна компанія іншій, а для цього треба забрати у нас акциз.

І такі речі, ну, гірко казати в день місцевого самоврядування, але ви знаєте то вже на душі, наболіло. Я прийшов сюди працювати в місцеве

самоврядування, щоб змінити державу, я думаю що і ви це, прийшли. А на самому ділі ми займаємося якимись дрібними інтрижками забуваючи про те, що за нами український народ і держава.

Я вітаю всіх зі святом. І бажаю, щоб така гірка, болюча моя промова залишилася в минулому і ми ніколи не згадували про це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Мирослав Васильович. Вона гірка, болюча, але вона щира дуже.

Я запрошую до слова голову Полтавської обласної ради Олександра Юрійовича Біленького.

БІЛЕНЬКІЙ О.Ю. Доброго дня, шановний пане голову, шановний пане віце-прем'єр-міністр, шановні депутати, представники місцевого самоврядування! Закордонні гості! Дякую за можливість представляти Полтавщину на сьогоднішньому урочистому зібранні. Хочу зазначити, звичайно, урочисте зібрання розпочинається з робочих запитань, з робочих проблем. Це правильно.

І хочу зазначити, що Полтавщина теж є локомотивом у вирішенні багатьох питань, які стосуються життєдіяльності місцевих громад. У нас теж є побажання, теж є пропозиції. І звичайно, не хотілося б сьогоднішній день перетворювати з урочистого на робочий. Але зазначу і дуже попрошу Геннадія Григоровича.

Закон 3038 для нас надважливий, надважливий. Ми "грудьми стояли" рік для того, щоб надкористувачі на нас зважали. А тепер ми хочемо отримати чітку відповідь. Ми стоїмо далі чи уряд нам протягне якусь ідею чи ініціативу? Як розрубати цей гордіїв вузол у надкористуванні? Чи 5 відсотків отримаємо ми, чи не отримаємо? Тому що від цього залежить дуже

багато. Якщо у нас забирають повноваження, ми повинні переформувати свідомість і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюсь, ви звертайтеся до Верховної Ради. Бо цей закон у Верховній Раді знаходиться.

БІЛЕНЬКІЙ О.Ю. Я це розумію. Тому що підтримка саме від вас в цьому питанні єсть. Я хочу зазначити, що в першому читанні він проголосований. Але є у нас Міністерство фінансів, яке категорично стоїть на порозі вирішення цього, цієї проблеми. Тому також, мабуть, ви з тим погодитесь.

Питань багато, але Полтавська обласна рада, Полтавська область гідно справляються з ними. Ми рухаємось вперед. Питання децентралізації, яке зараз стоїть, і 11 грудня, і 18 грудня будуть вибори до місцевих громад, їх могло бути більше. Але, знову-таки, тепер уже звертаюсь до Верховної Ради. Проголосуйте, будь ласка, зміни до законодавства, де б громади, які з різних районів, могли прийняти участь у виборах. У нас декілька громад не можуть цього зробити. Ми відстоюємо ці питання і будемо підтримувати депутатів від Полтавщини, які теж стоять на кордоні вирішення цих питань.

І хочу зазначити насамкінець. Місцеве самоврядування найближче до народу. Будь ласка, не забувайте про це. Дякую. І зі святом всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Олександрє Юрійовичу.

Я запрошую до слова славутського міського голову Хмельницької області Василя Богдановича Сидора. Будь ласка, Василь Богданович.

СИДОР В.Б. Щиро дякую. Я умаю, ви не пожалкуєте, що мене сьогодні запросили, тому що я, дійсно, постараюся максимально об'єктивно говорити і правду. Ви знаєте, ми чули, що нас назвали, що мери, ну Прем'єр-міністр

озвучив, що мери блокують децентралізацію. Тому я хочу сказати, що може мери і блокують європейські, але ми міські голови ніколи не блокували, а завжди підтримували і все робили для того, щоб максимально оперативно реалізувати цей закон.

Славутська об'єднана громада створена була ще у вересня місяці 2015 року згідно розпорядження обласної адміністрації 21 село, 10 територіальних сільських громад об'єдналися і відповідно ми були налаштовані йти на вибори. Ну ви знаєте, ЦВК відмовило, нам відмовило, ми об'єднались в одному районі, це всі села одного району, Славутського району, нам відмовили, сказали: ви знаєте, треба межі міста зробити в межах об'єднаних територіальних громад, це 20 сіл об'єднати і зробити межі такого міста. Ми говоримо: ми на це не погоджуємося, тому що закон не так не регламентує, він говорить, що є об'єднані громади, залишаються села. І на сьогоднішній день є роз'яснення вашого комітету, що ЦВК не має права підмінити вищий суд і так далі, але він все одно продовжує цю роботу робить, все одно на сьогоднішній день міста не можуть йти в об'єднання і не можуть провести вибори.

Я хотів би зразу задати питання, я розумію, відповідь може пізніше буде, що мені сказати громадам, що я повинен сказати в 21 селі, які рік чекають, що нам далі робити, будуть об'єднання, не будуть? Але я хочу одне відмітити: якщо з процесу об'єднаних громад децентралізації вилучаються міста обласного значення і обласні центри – це бутафорія, це не об'єднання територіальних громад, це обман. Тому що маючи величезну базу, ми створюємо на базі сіл, хочемо створити що? До виборчого процесу пройдем. У мене відповіді нема. Я думаю, що ті люди, які мають, напевно розуміють і розуміють, що вони хочуть, ну, я думаю, то напевно є афера, за яку нам всім прийдеться потім відповідати.

Щодо нашої участі міст і... Всі знаємо, що міста і міські громади діють в рамках закону, в рамках Конституції і будь-яке порушення ми знаємо як

наказується. Але я хотів би сьогодні звернутися от до представників Верховної Ради, напевно, і уряд тут є. Скажіть, будь ласка, коли уряд просто не те, що нехтує, а відкрито не виконує закони і Конституцію, як це називається?

Приклад наводжу. Є Закон про ядерну енергію і радіоактивну безпеку. 12 стаття говорить, що 1 відсоток обсягів виробленої продукції, енергоблоки проплачують спецфонд кошти, а далі згідно постанови Кабміну розподіляється пропорційно кількості населення. Але це цільові кошти, це можуть кошти розподілятися тільки там, де працюють енергоблоки, 30-кілометрова зона.

2014 рік. Значить, з 220 мільйонів ні однієї копійки не дали. 27 грудня прем'єр-міністр Яценюк вносить закон, підписує за один день, вилучає ці кошти з спецфонду в загальний фонд і забирає в державний бюджет.

2015 рік. Із 320 мільйонів 105 мільйонів дають, 108, 230 – взагалі немає, підписують наказ 25 грудня.

У тому році 320 мільйонів, 215 мільйонів розподіляють, 220 знову немає.

І 2017 рік – 423 мільйони, 137 мільйонів розподіляють.

В зоні ризику проживає 950 тисяч населення. Є закон, є сьогодні, ну, по крайній мірі, є елементарне, ну, якась порядність повинна бути. Це ми говоримо на фоні: будівництво 3-4 енергоблоку, передачу, експорт, електроенергію в Польщу, закінчення термінів експериментації енергоблоків, маневрування блоків енергетичних. І на цьому фоні ми сьогодні відкрито нехтуємо громадою і хочемо, щоб завтра громада нас підтримала або була якась позитивна думка до атомної енергії при тому, що ми розуміємо як сьогодні розвиваються і альтернатива, і екосистеми, і так далі. Ми можемо втратити цю галузь, і не треба потім робити крайніх людей.

Щодо бюджету. Шановні колеги, я розумію сьогодні, що мери, ну, сьогодні, дякуючи вам, ми маємо можливість десь висказатися, да, от в

такому маленькому колі. Але, коли я чую кожен рік, що, вот, фінансова децентралізація дала самостійність, людям гроші. Ви розумієте, я, напевно, живу в іншій державі, тому що якщо районна рада отримала 100 мільйонів, то вона так і отримує їх, тільки просто об'єднана громада отримує чи районна рада. Що в нас змінилось?

Цифри. 2015 рік за пропозицією уряду Верховна Рада приймає рішення, вилучає в нас 15 відсотків ПДФО, планували 30,75 відсотків і вводить податок на нерухомість, і вводить податок – акциз. Зрозуміло, новий податок, хто обкладається? Люди, конкретно ми вводимо такий військовий комунізм, продрозверстку, але робимо це своїми руками, уряд – в стороні.

Давайте подивимося, як люди відреагують, ви вводьте, ви обкладайте кожну людину, сарай, хлів і так далі – ми подивимося. Подивилися, не так просто нам це вдавалося, не так просто. У нас в місті, якщо 15 відсотків, це вилучали в мене 15 мільйонів, а по розрахунках, які ми повинні отримати – 9 мільйонів. В нас баланс мінус 6 мільйонів виникав, значить, на 2015 рік. Ну, ми зрозуміли, ладно, є питання, люди з розумінням віднеслися, хоча серйозне було питання, особливо у суб'єктів підприємницької діяльності і так далі. Ми ввели цей податок, оказується нормальна сума іде в них по акцизу – давайте заберем. Ну, зовсім... ну давайте заберем, тоді верніть нам назад ПДФО 15 відсотків чи верніть нам інші податки, які ви забрали, збори, місцеві податки і збори, і так далі.

Тому вданому випадку я хочу сказати, що, ну, не чесно і не відповідає це сьогодні дійсності. Щодо ще одного питання, яке я би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Богданович, я дуже перепрошую.

СИДОР В.Б. Завершую. З вашого дозволу, одну хвилину.

І щодо відношень, ви знаєте, ніколи не було, ви ніколи не почуєте, щоб міська влада десь критикувала або говорила, що от Верховна Рада чи

депутати, значить, щось не виконують, ми потихеньку тягнемо цього воза. Але давайте от візьмемо, 3 грудня беру статтю. Тим більше уряд не має стосунків до нарахування оплати за житлово-комунальні послуги, роблять це місцеві "Теплокомуненерго", які переважно належать місцевим радам, тоже Прем'єр-міністр закликає громадський актив: контролюйте підприємства "Теплоенерго". Так, ви не контролюєте, но тільки за 2 місяці газ збільшився на тисячу 500 гривень – 9 тисяч, електроенергія – 2,39 і зарплата – три 200, це складає в тарифі 98 відсотків. Скажіть, будь ласка, як сьогодні місто може це зробити?

І в завершення, сьогодні я як раз от їхав і взяв газету "Голос України" від 3 грудня. Шановні, дозвольте я зачитаю, одна хвилинка. Це практично рік назад, де є 50 років, з 1946 року 26 листопада люди України пишуть: "Товариш Каганович Лазар Мойсейович, ви – человек-таки очень умный, вас, очевидно, поэтому и назначили первым секретарем Украины. А дальше: просим вас очень и весь украинский народ, помогите нам в семенах, а то пропадем, кушать немає чого, без хліба, але переживемо за бур'яном та молоком, все-таки не помремо. Правда, процентів 20 умерли".

Знаєте, я живу в тій ситуації, де 20 процентів умерли від медицини, від комунального шантажу і так дальше. Тому не можна так сьогодні поступати зі своїм народом і з місцевим самоврядуванням. Ми несли відповідальність, будемо нести відповідальність. Ми були з людьми і будемо з людьми. Передайте повноваження, передайте право розпоряджатися ресурсами і буде зупинена війна, і Україна буде розцвітати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Богданович.

У мене, єдине, що прохання до всіх колег. Шановні колеги, я прекрасно все розумію, але, говорячи трошки більше регламенту, ви забираєте час у тих, хто за вами у списку. Бо я просто змушений буду прибирати людей тих, що в мене в списку є. Тому що, на жаль, ми в певних часових рамках

знаходимося, ми абсолютно демократичний комітет, ви бачили, що я не перерив, наскільки це було можливо, виступаючих. Але я хочу всіх попросити, якщо можна, всі ваші думки в три хвилини. Якщо так можливо. Якщо ні, значить, ні.

Я запрошую до слова фурсівського сільського голову Білоцерківського району Київської області, голову Всеукраїнської асоціації сільських рад Миколу Іванович Фурсенка. Будь ласка, Микола Іванович.

ФУРСЕНКО М.І. Дякую.

Всім доброго святкового дня! Шановні присутні, дуже приємно, що втретє тут після Майдану ми збираємося в такому крузі вузькому, де обговорюємо питання реформ, децентралізації, безумовно, об'єднання громад.

Всеукраїнська асоціація сільських, селищних рад дуже цим схвильована, тому що нам найтяжче доводиться сьогодні іти цим тернистим шляхом і вирішувати ту проблему, яка стоїть по об'єднанню.

Тут слід сказати, що ми зрозуміли і на своєму правлінні, яке відбулося 17 листопада, прийняли однозначне рішення, що підтримувати реформи, іти цим шляхом, тому що альтернативи цьому немає. Але все-таки ставимо питання, щоб нас почули і все-таки звертали увагу на позицію сільських громад, які добровільно хочуть об'єднатися і мають на це підґрунтя, економічні і інші мотивації, які дадуть змогу створити, дійсно, міцний орган самоврядування, який буде сумлінно виконувати свої обов'язки.

Також правління проголосувало одноголосно, 30 чоловік, що рекомендувати всім членам Асоціації сільських, селищних рад на місцях до міст обласного значення не приєднуватися. Тому що у них самих дуже багато проблем і найближчим часом вони не зможуть вирішити свої проблеми, а органи місцевого самоврядування на селі, по суті, будуть знищені. Ситуація ускладнюється ще і тим, що не вистачає певного законодавства. Ви чудово

знаєте, що нам вкрай необхідні, як і аграріям, так і селам, нові законодавчі акти, які дадуть змогу покращити розвиток сільського господарства, переробку продукції. Не везти за кордон зерно, переробляти на місцях, таким чином, давати можливість створювати робочі місця і розвивати соціальну інфраструктуру на селі. Без цього ми село, звичайно, спасти не можемо. Абсолютна більшість голів, які сьогодні йдуть на об'єднання і звертаються до нас, вони хочуть просити допомоги тільки в тому плані, що дати їм можливість стати на шлях об'єднання. Таким чином, вони не просять поки що в держави ніяких матеріальних допомог, але те, що вони відчують, що вони будуть господарями на своїй землі і зможуть вже вирішувати питання, а, головне, контролювати використання земельних ресурсів, дасть змогу значно поповнити місцеві бюджети. І це є такі приклади, які навіть без допомоги сьогодні можуть успішно вирішувати.

Асоціація тісно працює і з економістами-аграріями, і з науковцями. І ми те, що від них отримали буквально от кілька днів тому назад, ми вражені, тому що в нас сьогодні на селі понад 80 відсотків населення, по суті, живе за межею бідності. І це, дійсно, правда. Найкращі ліки від усіх хвороб і негараздів ми бачимо тільки в тому, щоб створити робочі місця і дати людям спокійно жити і працювати. Та цілого великого... як кажуть, такої напруги не треба, аби створити кооперативи, фермерські господарства поновити. Їх за два роки ми втратили майже вдвічі: з 40 тисяч до 20-ти. Постійно вони телефонують до асоціації, що "Микола Іванович, щось треба робити, ставити питання, адже, як фермери відійдуть, пропаде внутрішній ринок, в який вони дають в сільськогосподарську продукцію". Особливо, що стосується тваринництва, це дуже важливе питання на сьогодні. Ми вбачаємо створення місцевого самоврядування саме європейського рівня. Тому тут сидить багато членів, з якими мені довелося бути у відрядженні за кордоном, і переконатися, що там, де будується державна політика знизу доверху з врахуванням вимог і прохань органів місцевого самоврядування, там є успіх.

Якщо нам знову будуть насаждати все зверху донизу, то, вибачте, така піраміда довго не простоїть, вона обов'язково рухне.

На сьогоднішній день, я вам кажу відверто про це, у нас понад 300 партійних всяких осередків. Те, що і в Верховній Раді партії представлені політичні, а що робиться внизу, ви не бачите. Кожен день хтось приїжджає, агітує: ті погані, ті погані. Це не є, довбеться тільки як червоточина, розточує довіру людей до влади і таким чином погіршує наш шлях на шляху децентралізації, проведення реформ.

Ще кілька слів хотів би сказати, що нам треба якось активізувати роботу асоціації. Ми по суті сьогодні не партнери, а конкуренти, тому нема чіткої визначеності, куди ми йдемо, куди пливемо і скільки буде районів, і яка буде потужність, і чи яка буде кількість цих районів на Україні. Міста, зрозуміло, вони займаються. Ми хочемо бути дійсно партнерами і допомогти вийти з ситуації тільки спільними зусиллями, активізувати роботу нашого Національного конгресу місцевого самоврядування, який би відповідав вимогам Європейської хартії.

Мені дуже прикро, що ряд керівників обласного, районного рівня саме саботують об'єднання. От, скажемо, наша Київська область, Калиту об'єднали, а сьогодні голова телефонує і каже: "Люди добрі, ну, спасіть мене!" Сьогодні йде робота, щоб роз'єднати цю громаду. То куди ж ми пливемо? Треба приклад показувати, а тут все робиться навпаки. Я думаю, голова обласної ради тут присутня. Воно якось треба розібратися в цьому ділі. Я думаю, що Київщина повинна показувати приклад проведення реформи, от, а не допускати таких явищ, як сьогодні получилось з Калитою та з іншими громадами.

Всім зичу успіхів в наступному році, щоб ми не звернули з цього шляху і дійсно проводили реформу далі. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Микола Іванович. Я напевне внесу законопроект, яким одним із принципів реформи децентралізації попрошу включити пунктуальність. Для того, щоб все-таки ми були в межах регламенту.

Ви зазначили, що не треба об'єднуватись з містами обласного значення. Зараз я надаю слово представнику міста обласного значення міському голові Тернополя Сергію Віталійовичу Надалу. Будь ласка.

НАДАЛ С.В. Шановний Сергій Володимирович! Шановний Геннадій Григорович! Шановні народні депутати! Шановні колеги!

Ну, по-перше, дякую за можливість бути присутнім на такому високоповажному зібранні. По-друге, вітаю всіх з професійним святом – з Днем місцевого самоврядування.

Думаю, що ні для кого не секрет, можемо говорити відверто, що це найбільша представницька форма влади в нашій державі, це найбільш демократична влада, тому що нас вибирають люди, нас контролюють люди, ми щодня звітуємо перед людьми. І коли стається будь-яка проблема, людей не цікавить, який орган за це відповідає, вони йдуть до тих, хто до них ближче: в міську раду чи до міського голови – і ми ці проблеми змушені вирішувати.

Хочу нагадати всім, що у свій час саме місцеве самоврядування через провадження Магдебурзького права підняло з колін Середньовічну Європу, яка вмирала від чуми, воїн. І тоді міста-фортеці перетворились на міста торгові центра, міста центри розвитку промисловості і культури. І саме новітнє Магдебурзьке право сьогодні в Україні це те, що може підняти з колін наші села, наші міста і нашу Україну.

Дуже добре, що почався процес децентралізації. Я особисто... Я думаю, що більшість міських голів вдячні і особисто Прем'єр-міністру, і вам Геннадій Григорович, тому що ви стояли у витоків цих процесів. Дуже добре,

що це почалося саме з фінансової децентралізації. Але зараз дуже важливо, щоб ці процеси не зупинилися. Тому що ми нарешті отримали можливість реалізовувати серйозні інфраструктурні проекти яких не робили в державі вже понад 40 років. Але чомусь як тільки побачили, що громади отримали належний фінансовий ресурс, цей ресурс зразу став більмом в очі окремим державним мужам. І сьогодні все більше іде думок про те як цей ресурс зменшити або перерозподілити. Ми розуміємо, що живемо у важкій час. в час війни, ми згодні брати на себе певні зобов'язання, допомагати державі, але будь-які зобов'язання мають бути підкріплені належним фінансовим ресурсом.

Вважаю, що тільки сильна громада зможе бути ефективною, вирішити будь-які проблеми людей. А для того, щоб вона була сильною і успішною вона має мати належне фінансове забезпечення.

Я думаю, що сьогодні альтернативи як розвитку місцевого самоврядування для нашої країни просто не існує.

Стосовно... Я не буду входити в дискусію з колегами, бо це ми поспілкуємося потім після завершення. Ми готові доєднуватися до прийняття вами будь-яких рішень. Я би дуже просив, щоб ви лише нас чули, прислухались. У нас є такий орган, який називається "Асоціації міст України", які мають консолідовану позицію всіх міських голів, і вони активно її представляють і на засіданні уряду, і в Верховній Раді. Якщо є потреба, ми також готові долучатися до вашої роботи.

Дякую. Вітаю всіх ще раз з святом!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Віталійович. Особлива подяка за дотримання регламенту.

Шановні колеги, Геннадій Григорович змушений зараз буде поїхати на заход, пов'язане з діяльністю Кабінету Міністрів, але оскільки

звучали деякі запитання до нього, будь ласка, Геннадій Григорович. Можливо якісь відповіді будуть.

ЗУБКО Г.Г. А я би хотів попросити, там риторичне питання хотіли задати. Ви задайте, і я зразу все подітожу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є два риторичних питання: що робити і хто...

ДЗЕГА В.Д. Голова Драбівської районної ради, де ще нема об'єднання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якої? Ще раз.

ДЗЕГА В.Д. Драбівська районна рада, Черкащина.

Перше питання. Доки буде існувати фінансова дискримінація і поділ на об'єднаних і необ'єднаних? Прошу вас, дайте на це питання...

Друге. Коли передадуть землю на місця? Тому що сьогодні, ви знаєте, йде страшенний дерибан земель державної власності, і поки ви зберетесь передавати її, то її просто не буде, ми залишимося без основного наповнювача бюджету.

Це такі два питання, які мене дуже цікавлять.

ЗУБКО Г.Г. Дякую. Дякую. От з них і почну.

Ну по-перше, я вам хочу сказати, що система взагалі бюджетна децентралізації передбачала саме передачу ресурсу тих, хто бере на себе відповідальність. І я сьогодні не можу порівняти голову об'єднаної територіальної громади, який взяв на себе і ресурс, і відповідальність, і повноваження делеговані, і поряд, наприклад, там сільського голову, в якого є там дві автозаправочні станції, так, але взагалі навантаження ніякого немає, але ресурс є. Тому дискримінація... це не дискримінація, а просто... у

нас є процес добровільного об'єднання. Я думаю, що 2017-й рік буде ключовим, а потім потрібно буде приймати рішення про адміністративно-територіальні громади...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 17-й рік вже один раз був ключовим.

ЗУБКО Г.Г. Да. Це перше.

По-друге, те, що стосується по... так сказати... Друге питання у вас було?

ДЗЕГА В.Д. *(Не чути)*

ЗУБКО Г.Г. А, по землі. Дивіться, по землі. Я хотів би звернутися до всіх. Моя особиста позиція – розпорядження землею повинно бути тільки в місцевому самоврядуванні.

Перше. Те, що цей закон завис між першим і другим читанням, мені взагалі не зрозуміло. Але нам дуже важливо, щоб цей закон був прийнятий поряд із Законом про можливість планування територій. Чому? Тому що, з одного боку, у нас полягає в тому, що є голова об'єднаної територіальної громади, який має раду, який має виконком та який, так сказати, прозоро приймає рішення по виділенню тієї чи іншої землі, або розпорядження землею, і з іншого боку, є сільський голова, який просто ставить печатки без нічого.

Тому, я думаю, що тут потрібно, так сказати, розуміти, що цей ресурс не для того, щоби просто, так сказати, мати його, а для того, щоби його правильно використовувати з точки залучення і інвестицій, і з точки зору, так сказати, складання реєстру, а що взагалі на вашій території є. Бо якщо я зараз задам питання по об'єднаним територіальним громадам, то всі точно знають,

скільки в них є на території сільгоспугідь, але точно ніхто не знає, скільки вони збирають податків з цієї землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але, Геннадій Григорович, якщо...

ЗУБКО Г.Г. Я думаю, що тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...якщо ви ще задасте питання, то точно не встигнуть виступити ті, хто мають виступити.

ЗУБКО Г.Г. Ні-ні!

Тому я просто хотів би сказати, що тут потрібно створювати максимальну базу, що саме потрібно... будемо, так сказати, обраховувати, де будемо збирати податки і яким чином ефективно використовувати.

І тому один із законопроектів, який чекають, це питання взагалі спрощення оформлення земельних ділянок, і я дякую за це народним депутатам, за цей законопроект, який саме зможе підсилити податкову базу місцевого самоврядування.

Тепер те, що стосується такого риторичного питання, але я хотів би на нього отримати таку відповідь, дуже просту: хто сьогодні за те, щоби повернутися до 2014 року і не проводити подальшу децентралізацію? Є люди, які піднімуть руки? Нема! От я хотів би, щоби ми чітко визначилися, що реформу ми продовжуємо. Єдине, що ті питання, які задаються, вони дійсно слушні. Але ми чітко повинні сказати про те, що... Ну, є реформування, да? Ми зараз, я би не хотів сказати, що там побачили ресурс – да? – і у зв'язку з тим, що його там Мінфін забирає. Я, чесно кажучи, про акциз почув тільки зараз, бо вчора я не був присутній у залі під час голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Весь акциз забирають.

ЗУБКО Г.Г. Я думаю, що і з цим питанням, які і з іншими, ми розберемося. Я маю на увазі, поступово потрібно буде приймати рішення і дивитися, як він краще працює.

Але, з іншого боку, скажу відверто, для мене незрозуміло, коли той же акцизний податок отримують і ті, хто мають нести відповідальність за свої громади, і ті, хто, вибачте, тільки його збирають і думають, куди би його використати для того, щоб його освоїти. Тому я думаю, що тут потрібно, щоби гроші приходили з повноваженнями.

І останнє питання те, що стосується взагалі продовження процесу об'єднання. Я думаю, що нам потрібно дуже серйозно зайнятися лобізмом тих законопроектів, які є сьогодні в парламенті: це добровільне приєднання, це зміна меж, це зміна... А?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Служба.

ЗУБКО Г.Г. Це Закон "Про службу в органах місцевого самоврядування". Чому для нас це вкрай важливо? Ми розпочали реформу державної служби, яка також є непростою, також є, так сказати, супротив. Я вам скажу відверто, я в себе в міністерстві вже 7 місяців займаюся цією реформою, але зараз, коли люди вже отримали, ті, хто дійсно заслуговують і премії, і стимулюючі виплати, я думаю, отримують до кінця року під новий рік як бонус за рік, то люди ті, хто дійсно заслуговують цієї роботи згідно своїх компетенцій, вони відчують що таке реформа держслужби. Реформа в органах служби місцевого самоврядування нам також потрібна, тому що це статус окремий і це нові можливості для місцевих громад.

Ну і останнє питання, те, що задавалося по Полтавській області з приводу взагалі підтримки закону. Я скажу так – я завжди підтримую той

закон, який дає можливість контролю додаткового над своєю територією. Ну скажіть мені, будь ласка, чи зацікавлений сьогодні голова в тому, чи перевіряти, чи є незаконні в нього там кар'єри з піском, водобидобуток якоїсь копалини? Та ні. Чому? Тому що він практично нічого з цього не отримує. Як тільки ми даємо можливість отримувати з кожного такого, так сказати, ресурсу додаткове надходження до місцевої влади, місцева влада починає контролювати, як це було, наприклад, з АЗС з контролем за паливно-мастильними матеріалами. І хто добився, до речі, те, щоб додали не тільки з роздрібного продажу акциз, а і з оптового? Саме місцеве самоврядування, за їх наполяганням були внесені зміни до Податкового кодексу і все було зроблено.

Тому я хотів би сказати, що, знаєте, я дуже, вірніше, я б дуже не хотів би, щоб ми кричали там: "Все пропало" і там: "Знову нас зрадили". Я хотів би сказати про те, що нам потрібно рухатись step by step і ми чітко розуміємо, чуємо і питаємося впроваджувати ті ініціативи, які ви пропонуєте. Але ситуація така, що сьогодні комітет "за", уряд в моїй особі "за", але іноді чомусь в Верховній Раді не приймаються ці закони і я дуже хотів би, щоб зараз кожен представник місцевого самоврядування попрацював з своїми депутатами, які обрані від вашого... від ваших громад. Це дуже важливе питання. Чому? Тому що для нас це сьогодні є важливіше ніж мабуть, навіть фінансова децентралізація, тому що постійна дискусія чи перехід, з одного боку, там сказати стану в інший бік об'єднана територіальна громада, там, дискримінація, яка піднімає питанням, нам потрібно прискорити цей процес. І тому я думаю, що саме спільно і завдяки комітету в якому ми находимося ми це зробимо.

Я вам дуже дякую за це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановний Геннадій Григорович! Єдине, що тоді у мене прохання від усіх членів комітету, тоді, щоб ваша позиція стала ще й позицією уряду. Тому що зокрема, припустимо по Закону про службу в органах, на останній Погоджувальній раді саме Перший віце-прем'єр-міністр Степан Іванович Кубів призупинив розгляд питання. Він заявив про те, що уряд заперечує проти розгляду питання щодо Закону про службу в органах. Я відправив йому листа, тому що я не зовсім розумію позицію... таку позицію уряду. Це так, у цей понеділок Степан Івановичу заявив про це. Мені абсолютно незрозуміло чим це викликано? Тому що закон повністю готовий. Він пройшов комітет, пройшов достатньо складну історію, тому що ми багато моментів вирішували і розглядали, але... тому ми будемо сподіватися, що на наступний тиждень уряд не буде заперечувати...

ЗУБКО Г.Г. Сергій Володимирович, я думаю, що тут всіх трошки заспокоїти, тому що це питання стосувалося не змісту закону, а питання взагалі розгляду законів у Верховній Раді, і тому що бюджетний так сказати Податковий кодекс, і повинен був розглянути інші закони, тому попросили так сказати, трошки змістити.

Але я вам скажу відверто, у вівторок, коли ми очікували голосування по законам по децентралізації просто не було людей у залі. У першій половині дня просто не було людей у залі. І тому я теж не хотів би, щоб закони по децентралізації ставили в той час, коли, так сказати, ми розуміємо або першими законами в порядку денному, так? або в той час, коли ми розуміємо, що вони можуть бути не прийняті. І ми таким чином провалили закон 3696. Слава Богу, хоч зняли наступний закон.

Я вам дуже дякую. Я вам скажу чесно, от всім головам об'єднаних територіальних громад, представникам місцевого самоврядування, я просто хочу, щоб просто відверто подякувати і кожному члену Комітету з питань місцевого самоврядування. Тому що, скажу, такої підтримки, як в цьому

комітеті, мабуть, в жодному, так сказати, міністерстві профільному і в жодному комітеті такої немає. Тому я просто, чесно, дякую за роботу, за підтримку, за ініціативу, за пропозиції. За те, що ви "продавлюєте" в залі ці закони. Тому я думаю, що в наступному році така ж буде активна співпраця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Геннадію Григоровичу.

А я запрошую до слова новоукраїнського міського голову Новоукраїнського району Кіровоградської області, голову Асоціації об'єднаних територіальних громад Олександра Олександровича Корінного.

КОРІННИЙ О.О. Щиро дякую за слово! Шановні друзі, я не буду повторюватись про ті проблеми, про які говорили колеги. Я хочу просто сказати, що на сьогоднішній день, дійсно, в Україні уже почався процес народження нового місцевого самоврядування. Це не вчорашні села, це не вчорашні міста. Це нові об'єднання, які готові, спроможні і можуть брати на себе повноваження, функції і виконувати їх.

Створення такого місцевого самоврядування покликання часом. Тому що найчуттєвішим, найближчим, найближчою системою влади, яка служить громаді, є якраз представницький орган, який безпосередньо самі люди обирають. Кожне із утворень наших, чи то мегаполіс, чи то райцентр, чи село, мало зовсім різні проблеми, зовсім різні виклики. У когось одна система оподаткування, комусь ПДФО йде в їхній бюджет. У когось немає на територіях адміністрацій, у когось вони є.

Тому і сьогодні люди хочуть довіряти і бачити при владі тих людей, кому безпосередньо довірили. Ці люди сьогодні йдуть за півроку двічі на вибори. Доводять свої програми. Зустрічаються, попри певну протипагу існуючій системі, з людьми і доводять ефективність.

Тому я б хотів би сьогодні просити одне. Крім, звичайно, стабільної бази. Тому що, ну, не можна змінити правила гри під час гри. Коли вчора освіту ми фінансували всю, сьогодні ми вже фінансуємо лише педагогічних працівників. Тобто, ну, ми не можемо прийти в холодну, немиту школу, де немає лаборанта, технічки, техпрацівника або кочегара, наприклад, скажімо, да, і казати, що система освіти буде якісна.

Дайте людям зрозуміти, де їхня база, додатковий ресурс у вигляді міжнародних грантів чи то внутрішнього ресурсу, громади самі собі знайдуть. І те, що сьогодні більшість громад демонструють позитивну динаміку рік, якраз і покликано тим, що є довіра від громад.

Я хотів би сказати про одну точку зору, це, що потрібно для того, щоб децентралізація проходила краще. Потрібно говорити сьогодні про деполітизацію децентралізації. Тому що включаєш телевізор, новини, ток-шоу – всі депутати за децентралізацію. А вчорашнє голосування в залі показало: "не голосував", "відсутній", "проти".

Тому, друзі, я хочу вам сказати одне: сьогодні ті люди, яким довірили керувати люди в громаді, користуються якимсь певним авторитетом і повагою. І сьогодні ми прийшли до вас і просимо: допоможіть, допоможіть створити ефективну систему місцевого самоврядування, вилізти з того рабства і самим розвивати свої території. Бо ніхто краще нас не знає, який дитсадочок потрібно ремонтувати, як зробити тепло в школі і яка дорога нам найнеобхідніша сьогодні в нашому селі чи в маленькому містечку.

Тому завтра ми підемо на вибори до Верховної Ради. І я вам хочу сказати, що сьогодні наші громади вже не будуть голосувати за ток-шоу там Савіка Шустера чи іншого. Ми вчора, до речі, зідзвонювалися зі своїми колегами, з лідерами об'єднаних громад, ми не обговорювали там квартиру Лещенка чи побиття, точніше, драку Ляшка. Ми обговорювали одне: хто з депутатів поіменно голосував за децентралізаційні закони, хто не голосував. Друзі, ми також готові сьогодні підставити плече тим політикам, які

допомагають нам. І якщо ми з вами разом допоможемо стати кращим громадам, то і вас, і нас чекає успіх. Сильна Україна і, як мінімум, пігулка проти запобігання новим Донбасам і Кримами.

Я хочу сьогодні також звернутися до вас і подякувати всім тим, хто нам підставляє сьогодні плече і тим депутатам, хто голосує, і тим міжнародним грантам, і урядам, які допомагають, вчать і показують гарні приклади, і тим колегам, які не побоялися сьогодні, коли ще немає повної законодавчої бази, немає ясності, взяти на себе відповідальність в громадах і піти на ці кроки по об'єднанню, і привітати їх сьогодні з цим святом, бо це дійсно свято їхнє.

Наша сила в єднанні і лідери нових створених громад сьогодні мають бажання об'єднатися, створити асоціацію об'єднаних громад, вчитися працювати, набувати позитивного досвіду і практики і теоретичної, і практичної. І разом, надіюся, із політичними силами, які хочуть під час голосування одного пакету законів, відкинуть амбіції, разом розвивати наші громади.

Успішна громада – це тоді, коли люди дякують своєму мерові не тільки в очі, а ще й у спину. Я дуже хочу, щоб нам з вами всі дякували не тільки в очі за нашу роботу, а й в спину, в тому числі і уряду, і парламенту, а ми з свого боку завжди готові бути вашими партнерами, коли ви будете допомагати нам робити наші громади успішними.

Щиро дякую всім. Вітаю всіх зі святом і надіюся, що сам День місцевого самоврядування скоро буде не рядовим святом, а буде якраз святом тієї нової системи, яка змінила Україну. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

А я запрошую до слова Українського міського голову Обухівського району Київської області, голову Асоціації малих міст України Павла Генріховича Козирева.

КОЗИРЄВ П.Г. Дякую.

Шановна громада, свято, часу мало, я хочу помріяти разом з вами, але таким незвичним чином, помріяти устами високих посадовців. У нас в понеділок був конгрес міжнародний мерів. Я цитую пряму річ.

Один з них каже: "Процвітання країни вже не залежить від центральної влади, відповідальність на вас", – каже він мерам, ну, повний зал мерів. Я, друзі, думаю, що і ви мрієте про такі речі.

Інший каже: "Не будемо давати вам грошей, у вас під них немає повноважень". І я так мрію, що вже наші дороги всі якісні, інженерна інфраструктура відновлена, благоустрій, як в кращих країнах Європи. Це теж моя мрія.

І ще я дуже би мріяв не сьогодні, щоб мери, а 9 грудня на своїх загальних зборах в Асоціації міст України знайшли в собі силу сказати нарешті, що немає ніякої децентралізації. У всякому випадку, якщо це дуже резонансно, сказати, що якась, може, децентралізія є, але з великої літери немає ніякої децентралізації.

І повертаючись до... І головне сказати, і що з цим робити. Що збираються мери з цим робити?

І, повертаючись до початку нашої розмови, пані віце-спікер чудово сказала, що, класно, що є свято – День місцевого самоврядування. А я б додав: дуже добре, що воно взагалі є. Тому що, да простять мене народні депутати, та й не тільки депутати, всі, хто причетний до центрального уряду: країна тримається на місцевому самоврядуванні. Як би там не приймали, ну, просто закони назву, вона все одно буде триматися, бо люди там живуть в громадах, вони будуть влаштовувати своє життя, але одна справа, знаєте, "жить захочеш – и не так раскорячишься", а інша справа – це прорив, позитивний прорив у наше майбутнє, про яке ми мріємо.

Дякую дуже. Зі святом, колеги!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Генріховичу.

А я запрошую до слова заступника керівника Штабу з координації надання допомоги потерпілим унаслідок військових дій на сході України Української асоціації районних і обласних рад Богдана Миколайовича Кравченка.

КРАВЧЕНКО Б.М. Доброго дня, шановний пане голову, шановні колеги, представники органів місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, трошки ближче до мікрофона.

КРАВЧЕНКО Б.М. Доброго дня всім. Хотів би сказати, що я дійсно представляю Асоціацію районних та обласних рад, ви, звичайно, про неї знаєте. Асоціація ставить для себе мету – вирішення найактуальніших проблем громад. Як про них ми дізнаємося? Такими шляхами: перше, ми спілкуємося з вами під час поїздок в регіони; друге, ми отримуємо від вас листи з проханням роз'яснити ті чи інші, ту чи іншу проблематику; ну, третій момент, це відкриті джерела.

Отже, мій виступ, можливо, не буде стосуватися напряму проблем, напряму проблеми децентралізації, але ж є такі моменти, без вирішення яких ця реформа не буде тривати успішною. І от такі актуальні проблеми ми для себе в цьому році, так як у нас захід присвячений Дню місцевого самоврядування, то за рік ми акценти для себе зробили такі. Перше, це експертна діяльність. В чому вона полягала? В тому, що ми визначили для себе проблему правових знань саме в області застосування антикорупційного законодавства органами місцевого самоврядування, без якої, безумовно, реформа децентралізації успішно проходити просто не може.

Нашими експертами була ця програма розроблена. Ми проїхали 8 регіонів: Донецьк, Луганськ, Житомир, Рівне, Волинь, Тернопіль, Івано-

Франківськ. Безумовно, вичитали цей курс лекцій. Ми його сформували з фахівцями всіх суб'єктів антикорупційного законодавства, хто зараз, і нових, і тих, хто у нас зараз бореться з корупцією. Дуже корисно було послухати ваші думки з цього приводу, а у нас представництво було широке: і голови районних, заступники голів районних рад, керуючі справами, керівники апаратів, депутати районних рад. Тобто дуже корисна для нас була така практика. Ми потім свої рекомендації для вас доводили. І є у нас таке прохання з нами співпрацювати і надалі.

Ще у нас один є ресурс, цікавий для вас, і ми б хотіли з вами його продовжувати в цьому напрямку, робити нашу корисну спільну справу.

1 вересня 14-го року, згідно рішення правління асоціації, був створений Штаб координації надання допомоги потерпілим учасникам військових дій на сході України, я його представляю і я є заступником керівника цього штабу. На різних етапах розвитку подій штаб займався різними пріоритетними напрямками, но принаймні на сьогоднішній день у нас закумульована дуже, скажімо, така, на наш погляд, корисна інформація, так звані паспорти регіонів щодо внутрішньо переміщених осіб, де ви можете отримати інформацію щодо проблематики, починаючи від місць розташування громадських організацій, співпраці з правоохоронними органами і саме головне, що кожна громада вже знаходить шлях вирішення певних проблем внутрішньо переміщених осіб.

Тому ми є та площадка обміну досвіду в цьому сенсі.

Ну підсумовуючи, хотів би сказати, що дійсно... Дозвольте всіх вас привітати з Днем місцевого самоврядування, побажати всім здоров'я, миру, процвітання вашим громадам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдан Миколайовичу.

Я запрошую до слова садівського селищного голову Сумського району Сумської області Надію Іванівну Масалітину.

МАСАЛІТИНА Н.І. Доброго дня всім присутнім.

Я представляю ту територію, яка сьогодні ще не об'єдналась, але майже два роки проводить роботу по об'єднанню.

Ви знаєте, два роки тому я була в цій залі, коли пан Гройсман проводив нараду і якраз запросили мене на цю нараду, і я тоді говорила: "Чи треба такій громаді, як моя, маючи 4 тисячі населення, більше 3 мільйонів бюджет, яка за рік придбала автобус шкільний, зробила капітальний ремонт дитячого садочку, дороги і так далі, проводити децентралізацію?". Але приїхавши додому, обдумавши, бо 25 років працюю на цій посаді, все-таки вирішила, що треба проводити. І ось два роки я б'юся за те, щоб зробити велику громаду – 14 тисяч населення.

Мені за два роки вдалося тільки зробити... три сільські ради об'єднати, зараз ми чекаємо висновку і подаємо на вибори на ЦВК.

На жаль, ті сільські... З якою проблемою сьогодні я... ну є проблеми? Ті маленькі громади, які сьогодні, на жаль, є дотаційними, де коефіцієнт спроможності 0,9 вона на зборах громадян, де я присутня, "танцюю" перед ними, взагалі не думають про те, як жити далі.

І апелюючи на те, що на сьогоднішній день не внесені зміни до Закону про землю, так як нам обіцяли, не внесені зміни до Конституції. І от сьогодні, на жаль, я якраз як голова Асоціації сільських та селищних рад дуже з задоволенням слухаю своїх колег із надією на те, що все-таки найближчим часом, пан Власенко, ви підтримаєте ті законопроекти, які були внесені на розгляд.

А ще є побажання сільських голів чи то об'єднаних, чи необ'єднаних. Знаєте, ті люди, які з великим досвідом роботи і сьогодні на пенсії, але люди довіряють їм працювати, бо, на жаль, в селі ну не так багато кадрів, які б

могли потягнути цього воза – бути великим дворником на сьогоднішній день: і чистити, і косити, і прибирати, і ховати і так далі. То все-таки подивитися до того законопроекту і ті пенсії, які сьогодні забрали у сільських, міських голів, їх, на жаль, повернути.

А процес децентралізації його вже назад шляху немає. Ми тільки хотіли і ті громади, які сьогодні об'єдналися, вони побачили кошти. Але, на дадь, за цими коштами, як тільки зробив щось – дорогу на мільйон – уже біжать силовики: де ж той сільський голова сьогодні, зробив собі відкат, заробив кошти. Розумієте? Тому ну може міські ради вони... їм легше в цьому плані, бо ми 25 років, а то й більше ми не бачили цих мільйонів. Розумієте? Ми жили в бездоріжжі, і якщо появився якийсь проект, він пройшов експертизу, і сьогодні громада, сільський голова разом з депутатським корпусом найняли підрядну організацію і зробили дорогу, люди це побачили. Таким-то чином треба зробити так. Не треба нас захищати. Але, коли наїхали служби в ту громаду, то ж люди думаю, так, а що ж він там зробив. Розумієте?

І тому дуже велике прохання прискорити ті закони, які б дали сьогодні можливість і далі розвиватись органам місцевого самоврядування, взагалі, об'єднаним громадам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Надія Іванівна. Єдине, що можу зазначити, що в комітеті у нас затримки за цими законопроектами немає. І як тут неодноразово зазначалося, незважаючи на те, що в комітеті зібрані представники практично всіх політичних фракцій і груп, у нас як правило в 99,9 відсотків відбувається глибока фахова дискусія в наслідок якої ми знаходимо рішення, які потім сприймаються професійним середовищем, але, на жаль, не завжди сприймається сесійною залю Верховної Ради. Тому ми як комітет робимо все. Від нас законопроекти виходять. Але чому вони не доходять до сесійної зали або чому сесійна зала голосує за них, ну, дещо по

іншому, це питання і до нас уже як до депутатів, але скоріш за все не до комітету так точно.

А я запрошую до слова Іванівського сільського голову Дубинського району Рівненської області Світлану Олександрівну Бирук.

БИРУК С.О. Шановні народні депутати! Шановні запрошені! Я, мабуть, сьогодні представляю якраз ту сільську раду яка ще не об'єдналася і яка поки що на сьогоднішній день працює самостійно.

В першу чергу хочу подякувати за запрошення. І привітати всіх з сьогоднішнім святом – з Днем місцевого самоврядування. І побажати, нехай цей день об'єднає усіх нас у спільному прагненні зробити наші міста і села і в цілому всю державу щасливою і багатою.

Наша сільська рада не є великою сільською радою, вона нараховує шість населених пунктів і всього 1887 жителів. Територія нашої сільської ради це майже 5 тисяч гектарів землі. Це приміська сільська рада, яка знаходиться, межує із містом обласного значення, місто таке на Рівненщині, Дубно. В нашій сільській раді є 590 гектарів земель запасу і 600 гектарів земель водного фонду. Принциповим для роботи депутатів виконкому сільської ради є те, що всі рішення в сільській раді приймаються тільки після чіткого обговорення із населенням кожного населеного пункту на основі яких складаються плани благоустрою і плани соціального економічного розвитку.

Коли я прийшла на посаду сільського голови я чомусь думала, що із року в рік стане трошки легше працювати, але, на жаль, дуже помилилася. Адже за останні роки нашими законодавцями напрацьовано і прийнято десятки законів, які обмежують права та обов'язки органів місцевого самоврядування, коли селянин практично усувається від управління розвитком села, села бідніють і зникають з карти України. За останні роки ми втратили повноваження в галузі з медицини, освіти як шкільної так і

позашкільної, і культури. В результаті керівники колишніх комунальних наших закладів призначаються без погодження з органами місцевого самоврядування. Якщо подивитись проект бюджету на 2017 рік, як говорив колега, то, де передбачено субвенції тільки на заробітну плату працівникам медицини і освіти, то це веде знову, є прямим шляхом до скорочення і закриття малих шкіл, і до скорочення частини медичних установ.

Це ще в свою чергу не раз підтверджує те, що розвитком сільських територій серйозно ніхто не займається і не займався. Але люди з своїми проблемами, з своїми болями йдуть в першу чергу в сільську раду. Вони не розуміють, коли в ради є стільки земель запасу, але виділити їх для людини сільська рада не може, бо вони знаходяться за межами населених пунктів, тому земля за межами населених пунктів має бути передана місцевим громадам, а не перебувати в ручному управлінні обласних адміністрацій. Коли олігархи можуть взяти сто і більше гектарів землі в оренду до 49 років, а багатодітна сім'я не може взяти для обслуговування і для обробітку і двох гектарів.

Території мають бути тільки під юрисдикцією сільських, селищних рад, звичайно за винятком земель державної власності. Сьогодні болючим питанням для села є якраз оце реформування системи органів місцевого самоврядування. В деякій мірі люди бояться з села цього. Чому? Бо вони не бачать, в першу чергу, на сьогоднішній день вони не бачать в цьому перспективи. У нас в районі вже працює три об'єднані територіальні громади. Як свідчить статистика, по Україні 30 відсотків територіальних громад є фінансово самодостатніми, а 70 одержують дотації з держави. Я не думаю, що ці 30 відсотків зможуть забезпечити розвиток інших 70 відсотків.

Я не проти особисто реформи, але те, що робиться сьогодні, коли намагаються при сприянні виконавчої влади розірвати історично узгоджені межі сільської ради або добровільно-примусово об'єднатися з тією чи іншою

сільською або міською радою, нагадує укрупнення колгоспів, які вже наші люди пережили, коли назавжди зникли сільські хутори та села.

Надайте можливість, шановні, сільським радам формувати власні бюджети, збільшити частку податкових надходжень у місцеві бюджети і багато проблем буде вирішено.

Заслуговує на увагу приклад сусідньої Волинської області, де депутати Луцької міської ради затвердили договори про співпрацю із Прилуцькою сільською радою, це поряд, 2017 рік. Передбачивши обов'язки кожної і конкретне фінансове забезпечення конкретних напрямків співпраці із перспективою об'єднання цих громад. Там, якщо подивитися ці договори і подивитися, виграє тільки Прилуцька сільська рада. Тому що основне фінансування іде із міста, з міського бюджету, а Луцьк розраховує на перспективу подальшого об'єднання.

Однією з найактуальніших проблем є проблема ремонту і будівництва доріг. У свій час до бюджетів сільських рад зараховується, так званий, транспортний податок, який має строге цільове призначення. Сьогодні його немає, він є складовою вартості пального, про акциз, який сьогодні так багато говорять. То скажіть мені, будь ласка, чому цей акциз отримують тільки ті, на території яких знаходяться автозаправки? А де заправляються наші власники автотранспортів? Куди вони платять свої гроші, куди йдуть їхні гроші? То я прошу або поверніть нам транспортний податок в тій формі, якій він був, або розробіть, придумайте механізм розщеплення цього акцизу між іншими сільськими радами, де немає заправок, і ми самі будемо утримувати наші дороги, бо тому що наш сусід нам не прийде ремонтувати наші дороги, а ми їх мусимо ремонтувати самі.

Я підтримую програму розвитку села, яка була прийнята на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Світлана Олександрівна, я дуже-дуже перепрошую...

БИРУК С.О. Я закінчую!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

БИРУК С.О. ...яка була прийнята на селянському віче у жовтні цього року і яка дала якісь перспективи.

Можливо, реформа проходила б не так боляче, якби були приведені у відповідність цій реформі нормативні акти, які її супроводжують. І проте, маю надію, що через діалог, взаємне розуміння ця реформа буде щасливо втілена в життя, і ми отримаємо міцні органи самоврядування як на державному, так і на регіональному рівні.

Ще хочу побажати всім миру і спокою, і нехай вам Бог допомагає у вашій нелегкій, нашій, вірніше, нелегкій і такій потрібній для кожного селянина, для кожної людини праці. Щастя всім!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Світлана Олександрівна.

А я би хотів би запросити до слова доброго друга нашого комітету, який дуже часто критикує наш комітет, критикує його правильно, пропонує нам ідеї і рішення – це спеціальний радник уряду України з питань децентралізації – Даніель Попеску. Пане Даніель, будь ласка.

ПОПЕСКУ ДАНИЕЛЬ. Дуже дякую. Дуже дякую, що мене запросили, мене. Я не критикую, в принципі. Навпаки, я вважаю, що ваш комітет виконує дуже прекрасну роботу, гарну роботу. (*Голос перекладача: Один-два, один-два, є переклад. Один-два, так.*)

Для... з усіх причин, хороших причин, які ми почули от і пані Сироїд, і пан Зубко. Рада Європи, як пан Зубко сказав, рада сприймати... І бачу, до питання децентралізації є основним для парламенту, для Президента, також для Кабінету Міністрів, а ще важливіше – це для населення. Сьогодні вранці

ми отримали перші результати нашого опитування з питань децентралізації, щорічного опитування. Ми побачили дуже цікаві тенденції, ми побачили, що підтримка децентралізації серед українського населення дуже висока і зростає з попередніми роками. Підтримка з об'єднанням дуже хороша, вона теж зростає, порівнюючи з попередніми роками. Ми бачимо, що населення в збільшених громадах, в об'єднаних, вони задоволені ситуацією, в якій вони знаходяться. І багато з них бачать поліпшення самої якості послуг, який їм надаються якраз через цей процес укрупнення.

Тому Україна багато зробила на шляху децентралізації і багато досягнень уже згадувалося і багато законів були прийняті або підготовлені, хоча ще багато було заблоковано не цим комітетом, а в самому парламенті. І об'єднання зростає, йде вперед, нам уже надавав статистику пан Зубко. І фінансова децентралізація це дуже важлива річ і, звичайно, для всіх і це природно, що це пішло на користь якраз громадам, які об'єднались. Але ще багато роботи потрібно зробити: поправки до Конституції, вони ще не були схвалені, а це означає, що місцеві адміністрації не можна реформувати.

Також процес об'єднання, він далеко від досягнення критичної маси. І в решті ряд інших кроків, які стосуються секторальної децентралізації, де ще пакет законопроектів ще не був прийнятий, це будемо робити. Ви, мабуть, знаєте, що протягом останніх 20-25 років майже половина з 47 членів, країн-членів Ради Європи, вони займалися повною децентралізацією і їх можна було порівняти з Україною. І більшість із тих 47 країн переглядають те як місцеве врядування працює, функціонує. Є багато досвіду у них, хороших практик звідки можна брати натхнення як Україна, українська реформа, які можна порівняти з іншими країнами.

Я думаю, що справедливо буде сказати, що українська децентралізація, реформи, децентралізація була швидше, ніж у більшості інших країн... те, що було досягнуто. За останні роки щодо підготовки реформи і проведення її, це те, чому потрібно аплодувати все ж.

Якщо подивитися на міжнародний контекст, нинішній міжнародний контекст, а також подивимося на внутрішню еволюцію, ми вважаємо, що якраз база децентралізації потрібно її розширювати. Рада Європи вважає, що децентралізація і реформа, потрібно планувати її таким чином, щоб можна було провести в рамках двох років, завершити її. Хороша новина в тому, що міжнародна громада не тільки підтримує населення, про яке я говорив, але більшість міжнародної громади підтримує цей напрямок. Ради Європи теж, це одна організація, яка має стандарти в цій роботі щодо децентралізації та місцевого самоврядування. А також ми готуємо, вже можемо підтримати, наскільки ми можемо, ці реформи. І, звичайно, наскільки це відповідатиме потребам української влади і суспільству.

Дуже дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу до слова веселівського селищного голову Веселівського району Запорізької області Петра Миколайовича Кіяшка.

КІЯШКО П.М. Доброго дня вам! Я постараюся говорити тезисно.

Я представляю Веселівську територіальну селищну громаду, яка нараховує 12 тисяч 750 людей, які проживають на території, дев'ять населених пунктів, 43 тисячі гектарів землі. На сьогоднішній день структура вся сформована. І мені дуже приємно, що можна сказати, що в нас є вже перші результати.

У нас на території, так, на вдалося, що коли розтягували заводи, у нас сохранилося, у нас працює сьогодні три заводи, елеватор, залізнична станція. У нас чотири потужних сільськогосподарських підприємства, 58 фермерів, 290 підприємців. Це дає змогу нам все-таки поповнювати бюджет. Ми приєднали, наша громада не сильно така багата була до приєднання, ми приєднали дві сільських ради, теж небагаті. Але, коли ми об'єднали всі наші

зусилля, то ми на сьогоднішній день можемо говорити, що ми можемо виконувати всі проблеми, які виникають на території.

На сьогоднішній день ми являємося кращі в Запорізькій області, і це нас дуже радує і зобов'язує до того, щоб ми все-таки зробили все можливе для того, щоб ми показали людям, що влада на місцях і держава задекларувала реформи і вони йдуть. Вони в нас йдуть, ми плідно працюємо з поляками, з німцями, намагаємося зараз зі Сполученими Штатами Америки. Сьогодні до нас десь з Франції повинна перетнути границю мусорна машина.

Хотів би я сказати про труднощі, які труднощі. Зрозуміло, ті всі труднощі, які говорили сьогодні, вони є. Але я б хотів ще зупинитися на одному, саме тому, що все-таки я вже звертався до депутатів України. Є такий... ну, зрозуміло, що закон про землю, про муніципальну варту – вони просто необхідні нам сьогодні. Але є ще Закон про відходи. Хоча б прийняти один пункт. Чому наша Україна завалена сміттям? Тому що його завалюють, я можу зараз сказати однозначно, приватний сектор. На приватний сектор, на превеликий жаль, ми повпливати не можемо. Якщо людина не платить за світло, йому можу відключити; якщо не платить за воду, йому можуть відрізати. Що можна зробити з людьми, які не заключають договір на вивіз сміття? Вони вивозять його за посадки, а потім доводиться з бюджету брати гроші і наводити після них порядок. Це, я думаю, не так складно, все-таки зобов'язати, так, як це зробили поляки, німці, та й уся Європа: люди, які живуть в приватному секторі або по прописці, або скільки там проживає, вони повинні платити за сміття так, як це платять багатопверхові будинки. І ще, щоб це питання зняти повністю, є заводи, підприємства, фермери, в яких теж є сміття. То повинна встановлена бути на ці норма мінімальна, беруть талончики для того, для вивозу сміття, а в кінцевому підсумку за цілий рік ні один талончик не отоварений, може таке бути? Не може. Якщо ми цей закон от приймуть, оцей хоча б один пункт, ви побачите через два роки практично

Україна очиститься від мусору. Я дякую вам за увагу, хочу поздоровити всіх з святом і бажаю, конечно, нам миру і щастя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Петре Миколайовичу.

А я запрошую до слова яготинського міського голову, Яготинського району Київської області Наталю Миколаївну Дзюбу.

ДЗБЮБА Н.М. Шановний голову, шановні колеги! Мені дуже приємно сьогодні говорити тут і можна сьогодні говорити про мрію, можна говорити про місто в суспільстві, я вкядуся в регламент. Але ви знаєте, я хочу запитати вас, шановні, чи можна розбудувати місцеве самоврядування не маючи законодавчого підґрунтя? Напевно, що ні. Я не буду перераховувати всі ті закони, які не прийняті. Ми говоримо з 14-го року, говоримо два роки, але хочу назвати один закон, який вкрай потрібний місцевому самоврядуванню це Закон про місцевий референдум. Ми говоримо про участь громади, ми говоримо про спільні прийняття рішення і не маємо нормативного закону, який регламентує саме цю справу. От ви знаєте, я думаю, що Яготин, ви пам'ятаєте не тільки по "Яготинському маслу", а Яготин ви пам'ятаєте також і по пункту біженців. І от пункт біженців це дійсно проблема, і міста Яготина, і проблема Яготинщини. І я вдячна депутатам і Київської обласної ради, які підтримали перепрофілювати дане приміщення в пункт тимчасового розміщення біженців. Але у нас їх немає, виявляється на рівні держави, і учасників АТО. Але от ви знаєте, виходить така цікава річ, ми звертаємося до всіх політичних партій Верховної Ради з проханням винести дане питання на розгляд Верховної Ради і чомусь ми не почуті. Так, якщо ми говоримо за консолідацію влади, якщо ми говоримо про виважені рішення на рівні держави, то повинні їх приймати разом.

Я могла б продовжити той список законодавчих актів, які сьогодні не прийняті, і, які будемо говорити не ведуть, Паша, твої мрії вжиття. То й що,

от знаєте, якби там не було я за децентралізацію. Але за децентралізацію в справжньому розумінні цього слова. Те що я була теж активним прибічником децентралізації на рівні нашої держави, потрібні зміни, зміни не на папері, а зміни саме реальні. Але ж вибачте мене, будь ласка, от у мене таке враження, що у Верховній Раді взагалі не знають, що ряд міст нашої української держави мають статус міст районного значення. Я представляю 23-тисячну громаду міста Яготина, бюджет мого міста 23 мільйони, я запрошую депутатів Верховної Ради, я б з задоволенням їх прийняла і показала, що дійсно за 23 мільйони можна виконувати повноваження, але ж якщо зараз забирається акциз – це мінус 7 мільйонів. Це ж ті самі дороги, про які мріють, це те саме освітлення, яке хочуть, і це багато тих проблем, які вирішуються на сьогодні в місті. То виходить так, однією рукою ми даємо, а другою рукою ми забираємо. Якщо ми говоримо за децентралізацію, то давайте називати речі правильно, я абсолютно згодні з паном Козиревем, то, що, якщо децентралізація відповідає перспективному плату, то це децентралізація. А, якщо ми робимо вигляд децентралізації і об'єднуємо до одного населеного пункту ще дві і говоримо про об'єднану громаду, то вибачте мене, будь ласка.

Моя громада, згідно перспективного плану повинна включати 45 населених пунктів, 45. 39 тисяч населення, то вибачте мене, будь ласка, повинні бути відповідні, знову ж таки, законодавчі підходи і фінансові підґрунтя для цих всіх речей. Я за те, щоб ми не випрошували, я за те, щоб у нас були дійсно нормативні документи, які б забезпечили розвиток місцевого самоврядування.

Ви знаєте, я теж маю мрію, мрію, щоб ми не вчилися в Скандинавії, мрію, щоб ми не вчилися в Норвегії, у Швеції, мрію про те, щоб у нас вчилися, щоб ми мали своє обличчя, свій менталітет, свою самодостатню державу і, дійсно, якою б гордилися наші покоління. І користуючись нагодою

дозвольте привітати всіх нас з святом, побажати нам мудрих рішень, розбудови кожному населеному пункті і розбудові нашій державі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Наталія Миколаївна. Єдине, що прийміть до уваги, що питання, на жаль, закону про місцевий референдум сьогодні стало політичними питанням із-за тої ситуації, яка відбувається на сході України. Просто це вам так ремарка.

А би, до речі, хотів як раз запросити до слова голову Добропільської районної ради Донецької області Тамару Миколаївну Белянкіну.

БЕЛЯНКІНА Т.М. Доброго дня, пане голову, шановні учасники урочистого засідання комітету Верховної Ради! Прийміть найщиріші вітання з Днем місцевого самоврядування від Добропільського району Донецької області з такою... району з такою красиво назвою Добре поле.

Я хочу сказати, що сьогодні дуже багато ми говоримо про місцеве самоврядування і в нас в районі ми також обговорюємо ці питання. І при обговоренні я бачу самий основний позитивний момент – це готовність людей самим собі дати ладу. Я погоджуюся з тими проблемними питаннями, які сьогодні звучали, не буду їх повторювати, але скажу, що одним із недоліків є, мабуть, те, що наші люди не звикли мислити стратегічно. Бо як у нас було? Фінуправління робить розрахунки, доводить цифри і під ці цифри складається програма соціально-економічного розвитку на рік. На жаль, мабуть, і сьогодні не багато сільських, селищних рад скажуть, що в них є стратегічний розвиток на декілька років. Тому вважаю за потрібне, перш за все, навчити наших представників органів місцевого самоврядування стратегічному мисленню, навчити розробляти проекти. Хочу подякувати асоціацію районних та обласних рад за ті навчання, за ті тренінги, на яких я також побувала. Вони надали змогу мені особисто, моїм колегам працювати більш професіонально в цьому напрямку.

Хочу сказати про бюджети. Дуже багато тут говориться про те, що нам, об'єднаним громадам дають дійсно багато коштів, але хочу нагадати з цього приводу дуже гарний вислів мультяшного персонажу. Кошти у нас є, ума у нас не вистачає. Він у нас є, але у нас його не вистачає. Тому що дійсно дехто вважає, що краще якийсь там мілкий проект зробити, чим використати кошти на проекти розвитку громади своєї. Тому це також говорить про те, що треба навчати наших керівників об'єднаних громад.

У нас в районі є одна громада з трьох, які створені в Донецькій області, і саме на цій громаді ми бачимо ті недоліки, вузькі місця реформи, які на сьогоднішній день є. Насамперед хочу сказати, що при визначенні критеріїв спроможності враховуються фінансові показники, при чому тільки доходна їх частина. На жаль, не завжди враховується кадровий потенціал у сільській місцевості, наявність чи відсутність інфраструктури, стан доріг та інші важливі моменти, на які треба буде направляти видатки. У нашому регіоні є проблема і в тому, що підприємства вугільної промисловості розташовані на території сіл, а підпорядковуються компаніям, які належать містам. Немає також чіткої уяви про штатну чисельність адміністративного корпусу об'єднаної сільської громади для повноцінного управління громадою. А від цього залежить і наявність адміністративних будівель і створення комфортних умов для роботи. Це також витрати.

На сьогодні, хочу сказати, що, мабуть, саме головне, що треба зробити, це змінити утриманське мислення нашого населення. Бо, дійсно, я вже спочатку казала, що ми привикли, що нам хтось доводить цифри і нам хтось щось робить.

Я хочу сказати, і ви всі знаєте, що особливості реформи на Донеччині обумовлені і гострими політичними, і конфліктними ситуаціями, але я впевнена, що децентралізації бути, що саме завдяки реформам ми зможемо зробити і у нас на території Донецької області, других областей спроможні громади з активними і небайдужими громадянами.

Добропільська районна рада робить все можливе для того, щоб орган місцевого самоврядування, щоб саме місцеве самоврядування стало ключовою ланкою місцевою влади. Якщо ви зайдете на сайт Добропільської районної ради, ви у цьому впевнитесь. Якщо ви прийдете до нас у гості, ви побачите, що Добропілля – це Україна. У наших клубах лунають українські пісні, всі дитячі садочки, всі школи наші україномовні. Ми чекаємо лише миру. Віримо, що здоровий глузд переможе, сподіваємось на перемогу добра над злом. І на всій території Донбасу обов'язково будуть лунати слова "Донбас – це Україна".

Ще раз вітаю вас зі святом, бажаю всім наполегливості, родинних здобутків і родинного тепла! *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тамара Миколаївна! Особлива подяка за вашу роботу в такі складні часи для українського Донбасу.

А хотів би запросити до слова ще одного друга нашого комітет, першого радника Швейцарського бюро співробітництва пана Крістіана Діслера.

ДІСЛЕР КРІСТІАН. Ваше поважності пані та панове, дякую за змогу виступити перед вами від нашого бюро. Ми вже віддавна є прибічниками децентралізації і відповідних реформ в Україні. Я думаю, від квітня 2014 року дуже багато чого зроблено вже потрібних заходів. Ми бачимо вже висліди цієї реформи по деяких громадах, розмаїтих, в усій країні успішна децентралізація України може статися сама собою. Дуже багато чого треба ще зробити, щоб не втратити цього прискорення і домогтися свого. Ми вважаємо, що процес децентралізації має бути відкритим і зрозумілим, охоплювати всі верстви суспільства, особливо за часів конфлікту, економічних труднощів.

Разом з нашими міжнародними партнерами ми готові надавати подальшу підтримку у реформі децентралізації та її перебігові.

Ми хочемо скористатися цієї нагоди і висловити подякувати за добру спільну працю, що ми маємо останніми роками з парламентським комітетом. І також ми хочемо подякувати, зокрема, панові Власенку як голові і пані Малюзі. Сьогодні у мене день народження... Дякую.

Я хочу сказати, що ми маємо DESPRO, проєкт DESPRO, і працюємо також з Радою Європи, і ми даємо підтримку в нормопроектванні тих законів, що розглядаються комітетом, також допомагаємо співпраці з місцевим самоврядуванням через методологічні рекомендації, публікації та круглі столи, що відбуваються на місцях.

Декілька тижнів тому українська делегація у складі депутатів різних фракцій Верховної Ради, урядовці з Міністерства регіонального розвитку, також заступники асоціацій місцевих відвідали Швейцарію і під час цього візиту члени нашої делегації не лише навчилися того, який досвід у Швейцарії у добровільному об'єднанні, прямій демократії, але також дістали дуже добру нагоду обмінятися поглядами, поділитися думками у своєму колі щодо перебігу децентралізації в країні. І ми віримо в те, що лише парламент, уряд і місцеве самоврядування в спільних зусиллях можуть впровадити реформу децентралізації і робити це успішно.

Я хотів би завершити, сказавши, що я вітаю усіх тут присутніх працівників цієї ланки, комітет і уряд України. Побажати всього... зусиллях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую до слова пирятинського міського голову Пирятинського району Полтавської області Олексія Петровича Рябоконтя.

РЯБОКОНЬ О.П. Доброго дня.

Я згадую вчорашній день як одне з таких свят у своєму житті, насправді, якраз урок самоврядування в школах наших, хто мав можливість і

нагоду організувати або якимось чином причетним бути до цього відкритого каналу, де брали участь і присутні тут декілька осіб. І коли зі своєю молоддю, шкільною молоддю, вони чули що таке самоврядування, як ми можемо, ну в ідеалі, організувати своє життя, і, ви знаєте, вони свято вірили в це, вірили в тих людей, яких бачили на екрані, з повагою відносились до них. Бо так само ми в тих людях, які сьогодні от... На жаль, багато говорили про повагу до нас, але потім спочатку президія почала зникати, потім зникли ті депутати, які таблички пересовували, бо прийшли сюди тільки по... зустрітися з власними сільськими, міськими головами свого виборчого округу, а зараз їх немає. З повагою, тим більше, відношусь до депутатів нашого рідного комітету, але я впевнений, що якраз ці депутати, якраз є очільниками або і депутатами тих ключових комітетів, по яких якраз нічого і не робиться. Я маю на увазі, багато законів приймається лобістських у тому числі. Знаєте, працюючи головою адміністрації, головою.... ради, депутатом обласної ради, заступником голови обласної ради з реформи по.... тепер міським головою, я довго не міг зрозуміти, що таке "секторальні реформи", на які так багато... донори можуть зараз в холодний пот впасти, так багато витрачається грошей. А коли ми почали реформуватися самі, стали об'єднаною громадою, ми зрозуміли, що ніяких секторальних реформ в охороні здоров'я нема. Бо ми за рік так і не можемо отримати первинну медицину. А нам, з якогось дива, Мінфін, не найшовши іншого засобу, скидає на нас субвенцію вторинної медицини, а потім інші наші колеги вже голови районних рад говорять про те, що так ви давайте слідом, бо держава не надає до субвенції на вторинку, тепер ви додавайте, ви ж багаті.

Те саме стосується освіти. Товчуть воду в ступі про опорні школи, методи роботи абсолютно не змінилися.

Те саме Автодор. Я не знаю, може в інших там областях або в інших регіонах щось змінилося, передайте нам, будь ласка. Дорожні... шляховики вийшли тільки на дороги державного значення. Все, ці дороги, інші – вбиті.

Більше того, це принизливе надання можливості поремонтувати дороги за рахунок місцевих бюджетів по деяких областях... У нас трохи на Полтавщині, може, трохи легше, але нас облагоденствували. Ти для того, щоб відремонтувати дороги, які не належать тобі, але ти змушений їх робити, бо вже людям і на весну чи на осінь шкільний автобус не може пройти по цим дорогам, змушений був їхати в облатодори, щоб вони великою милостиною підписали договір і дозволили на їхніх дорогах провести за рахунок наших бюджетів ремонт.

Та люди добрі! Шановні депутати! От дайте нам ці дороги разом із нормативом на кілометр, погонні метри дороги. Той, який "проїдається" по кожній області, приміщення облатодору – це половина і той же самій чисельності – обласних державних адміністрацій. І ази, ази, ази. І інше, інше.

Де ті секторальні реформи?

От ви знаєте, тепер ми відчуваємо: реформа потрібна була і особливо децентралізація на місцевому рівні в органах самоврядування. Тепер з'явилися ті, хто зацікавлений в тому, щоб ці секторальні реформи в кінці кінців здійснилися – не зверху, а знизу.

Я звертаю увагу саме на це, про інші також не буду більше нічого говорити. Я хотів би одного: от ті миттєвості, єдності, які були по вчорашньому прямому ефіру, я хотів би, щоб так само ми єдиними були в тому, хто насправді визнає перспективу в реформах. Бо реформи – це зміни, і той, хто говорить, що нас задовольняє зараз те, що робиться в країні, той лукавить. Ми насправді потребуємо реформ, а значить змін. Тому от прагнення до реформи: якщо буде єдність, буде результат, не буде – знову буде одна говорильня. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Петровичу.

А я запрошую до слова директора Відділу демократії і врядування Агенції США з міжнародного розвитку USAID в Україні пана Тома Вайта.

ВАЙТ ТОМ. Пане голово, панове голови, депутати Верховної Ради, шановні гості! Від імені Агенції з міжнародного розвитку США я хочу вас привітати з Днем місцевого самоврядування. Я хочу подякувати нашим партнерам у Верховній Раді в комітеті державного будівництва разом з Ігорем і з його командою, Програмою РАДА, ця допомога, що нам надавалася, і навіть у провадженні цієї події.

УВ США немає особливого свята для місцевого самоврядування. Може, нам треба перейняти тут ваш досвід. Ми маємо дуже децентралізовану систему вже віддавна, і американці якось до цього звикли вже і не помічають. Децентралізований уряд – дуже важлива частина нашої демократії. І з досвіду ми знаємо, що уряд завжди працює ліпше, коли він ближче до людей.

Децентралізація в Україні – це важлива реформа і дуже амбітна реформа. Від централізованої системи відходимо і рівнобіжно територіальну реорганізацію провадимо, бо..... ми, дуже багато чого сьогодні про ці складнощі всякі. І одна з ділянок, де ми зосереджуємо свою допомогу, це політична база для децентралізації, це дуже складна річ. І ми намагаємося зробити так, щоби: по-перше, громадяни і відповідні громади розуміли мету децентралізації; по-друге, щоби розроблялася політика через консультативний процес, щоби можна було дослухатися до тих, хто зазнає змін безпосередньо від цього; по-третє, щоби враховувалися європейські стандарти і передовий досвід. І нарешті, щоби ця політика справді сприяла ефективному врядуванню і щоби це врядування було для добра Україні.

Ми також підтримуємо реалізацію базової політики, ми розуміємо, що політика децентралізації це надовго, це насправді далеко ще від фінішної прямої, але важливо все ж таки, щоби був швидкий старт, щоби був поштовх з інформаційними технологіями важливо, щоби все реалізувалося одразу. Є програма DOBRE, що дає комплексну підтримку 75 громадам. З самого початку ці нові громади мають побачити ці матеріальні зміни і новий спосіб

взаємодії з місцевим врядуванням, і вони хочуть будувати саме ту громаду, яка їм бачиться і щоби програма DOBRE допомогла цей досвід поширити скрізь, де його хочуть вживати, і буде широка підтримка для того, щоби це прискорення підтримати, щоб були результати і добре спілкування. З цього огляду я оптимістичний, я бачив ентузіазм співпраці Верховної Ради, уряду, місцевих громад і міжнародних донорів.

Ми радо підтримуємо Україну в цій реформі. Ви вже багато чого домоглися. Хай буде і далі. Дякую вам красно. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що те, що ви зазначили про можливість ініціювання Дня місцевого самоврядування у Сполучених Штатах, це теж отримає певну підтримку.

А я запрошую до слова Білозірського сільського голову Черкаського району Черкаської області Володимира Павловича Міцука.

МІЦУК В.П. Доброго дня, шановні. Дуже приємно сьогодні бути присутніми тут. Білозір'я, знаєте, що 22 листопада у нас відкрилася перша в Україні Академія по футболу, вартість якої 35 мільйонів, яку побудував меценат, житель наш, почесний житель села Білозір'я Власко Володимир Григорович. Ми йому дуже вдячні. Це для розвитку нашої об'єднаної громади. Пройшов рік багато змін зроблено, багато проектів виконала громада. Але дуже прикро, що багато чого ми не можемо спланувати на слідуючий рік так як багато чого відходе від тих коштів, які хочуть забрати у громади. Я не хочу повторювати те, що сказали предидущі мої колеги. Але дійсно треба дати можливість хоча би 2-3 роки, щоб громада могла використати ту можливість і показати, що ми можемо зробити. А дійсно громада може зробити багато. Дати повноваження, щоби дійсно село мало той вигляд які мають наші колеги, наші сусіди, де ми навчаємося, де ми їздимо до тої самої Польщі. Але на це треба час, на це треба кошти. Але

закони, які приймаються, які ми просимо прийняти, і прийняти закон цей про приєднання, я не хочу повторювати, де села найближчі села, бо у нас таке розмежування, що ми приєднали населений пункт селище до себе яке 25 кілометрів, а біля нього знаходяться села, де населення 3 тисячі, які хочуть приєднатися вже, але ми не можемо їх приєднати. Дати можливість приєднати ті населені пункти до нас.

І хочу сказати, що закони, які прийняті і не діють, тому що ви знаєте, був прийнятий закон, який з 1 січня 16-го року повинен був діяти про спадщину. Але сьогодні ні громада, ні села не можуть оформити цю спадщину, це перше в селі болюче питання. Де ідуть люди і питають ви обіцяли, а його немає, тому що ми не маємо можливості. Хочу, щоб внесли зміни і щоб хоча би об'єднані громади могли робити цю спадщину перше покоління. Тому що це основне питання на селі на сьогоднішній день. Якщо ми надаємо зараз, стараємося надати всі послуги і відкриваємо ЦНАПи, надаємо всі послуги, щоб люди отримали, але це буде тормоз, не тільки це в нашій громаді це по всій Україні.

Я хочу сказати, що законодавці повинні дійсно більше зараз посилати навчатися не тільки об'єднані громади, а оті сільські ради, які є у нас в Україні, щоб вони переймали опит не тільки в нас, а їздили більше до Польщі і подивилися як люди працюють. Тому що дуже важко переконати сільські ради, сільських голів, щоб вони побачили наяву, що зроблено дійсно в Польщі за 20 років. А, знаєте, якщо попрацювали сільські голови, це мало таких, що попрацювали 25 років і є бажання працювати далі і робити реформи. В основному кожен думає допрацювати і піти на пенсію, "і я більш не хочу робити реформи". Але, як подивитися. Є людина, є енергія, - він буде працювати.

Ну, не буду затягувати час. Хочу в цей день привітати всіх зі святом! Побажати, саме головне, миру, благополуччя і достатку! Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Павловичу.

А я запрошую до слова кіптівського сільського голову Козелецького району Чернігівської області Володимира Володимировича Кучму.

КУЧМА В.В. Добрий день, шановні колеги! Я, перш за все, дякую за запрошення бути присутнім на засіданні комітету. І хотів би сказати, що не все так погано в нашому домі. Рік, який пройшов, для об'єднаних громад він не був пустим і втраченим. За цей рік багато дуже зроблено.

І якщо міські сьогодні, селищні голови можуть говорити про якісь недоліки, звичайно, у вас були більші бюджети, у вас були більші можливості. А для сільських рад, які ось об'єдналися рік тому, цей рік став роком історичним. Вони вперше за всю історію, мабуть, незалежної України, перший раз відчували себе господарями на своїй грішній землі.

За цей рік, це час історичного проміжку зовсім маленький. І робити якісь висновки по тому, що треба, треба. Звичайно, треба. І треба низка законів, і треба їх вдосконалювати. І ми розуміємо вас, народних депутатів. І разом з тим дякуємо, що ви "з коліс" приймаєте те, що ми від вас просимо. І це, звичайно, йде на користь не тільки керівникам громад. Перш за все це йде на користь людям.

За рік, який пройшов, можна говорити тільки мовою цифр. Бюджет громади, скажімо, нашої до об'єднання складав близько 4 мільйонів. На сьогодні, на кінець року ми плануємо, що цей бюджет сягне 22 мільйонів! Ось і все! Оце те, про що говорять, яка стала громада. І чи варто далі проводити децентралізацію у нашій країні. Я згадую, недалеко той час, коли для того, щоб вирішити питання, вибачаюсь, газифікації села приходилось оббивати пороги в усіх власних структур, починаючи від районних, обласних, державного рівня, просити, ходити, вислуховувати ці всі обіцянки. І, коли в ручному, як ми називаємо, управлінні це питання було вирішено, губернатор області не міг приховати своєї злості адже розпорядником коштів

визначили сільську раду і дали туди кошти напряму. Це було такий, знаєте, порив ненависті до цієї території, як так, без мого відома і зразу у Кабмін. І звідти кажуть: "Люди добрі, робіть щось, бо завтра ці кошти вже повернуть їх назад в державу".

А на сьогодні, коли стоїть питання будівництва водогону в селі, що на сьогодні є більш актуальним ніж газифікація села, громада, порадившись і заручившись з підтримкою депутатів легко, вільно, не вимушено проводить цю роботу. Ось і все. Ось це і є тим джерелом народовладдя те, що ми можемо переконливо довести людям, ви є господарі на своїй землі. В цей день святковий я не хочу забирати більше часу, я хочу вітати вас всіх із тим... з цим великим святом місцевого самоврядування, вам всім, шановні, хто стоїть на боці підтримки децентралізації і підтримки місцевих органів влади, сільських, селищних бажати здоров'я міцного, злагоди в ваших родинах, нехай наше свято стане святом вашим, а ми всі, я думаю, що через певний час побачимо результат своєї праці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Володимирович. *(Оплески)*

А я би хотів запросити до слова першого секретаря представництва Європейського Союзу в Україні пана Бенедикта Германа.

GERMAN BENEDEKT. Шановний голову! Шановні депутати парламенту! Шановні колеги! Дозвольте мені розпочати з поздоровлення з цим Днем місцевого самоврядування. Це вперше, коли я тут присутній на такій зустрічі, я звичайно спостерігав за децентралізацією в Україні більше ніж рік з Європи. І я хотів сказати, хотів повторити, що було вже сказано, що прогрес, який ви зробили за останні два роки, це вражає, дуже вражає. Деякі, знаю, європейські держави вважають, що це модель, потрібно так розглядати. І я хочу вас надихнути, і це побажання наше. Продовжити на такій же швидкості оцю дивовижну реформу, продовжуйте її.

У цьому контексті, дозвольте, я повторюся, що Європейський Союз підтримував цю реформу. Дуже серйозно. Ми зараз почали програму, 16 мільйонів, які будуть надані, це буде консультативна допомога, освітня допомога на місцевому рівні. В регіональній офісі до кінця червня буде відкритий. Я думаю, що це дозволить прискорити цю реформу в усіх аспектах.

Дозвольте... Я закликаю центральний уряд, центральну владу. Є деякі речі у державах ЄС, там є багато самоуправління на самому нижчому рівні. Також є, податки збираються, наприклад, подходи, як і в Україні. 60 процентів іде до місцевих бюджетів. І також ми спостерігаємо більше виконання законів, а також виконання податкового законодавства, і ми спостерігаємо економічний ріст. Ви подивіться на Європу. Якщо ви подивитися і будете йти по цьому шляху, і центральна влада також матиме більше грошей в бюджеті. Коли на люди на місцевому рівні будуть більше робити, одночасно з цим вони будуть додавати багато чого нового до центрального бюджету.

Процес... прогрес в цій реформі, який був протягом останніх двох років, означатиме, що Україна на багато швидше, ніж багато хто очікував, стане сильною, незалежною частиною Євросоюзу. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую до слова червоненського селищного голову Андрушівського району Житомирської області Юрія Валентиновича Ящука.

ЯЩУК Ю.В. Доброго дня всім! Дякую за запрошення бути присутнім сьогодні на такому зібранні. І оскільки вже багато лунало різного позитиву і негативу щодо об'єднання громад, то хочу сказати, що наша Червоненська селищна об'єднана територіальна громада була утворена рішенням обласної ради житомирської першою, на Житомирщині. Ми працюємо, ми вважаємо,

що прийшли правильним шляхом і хочемо рухатися далі у розвитку, далі наближувати послуги до людей.

Але сьогодні, не хочу в такий святковий день затримувати дуже, багато хочу все-таки попросити, щоб сьогодні наші шановні народні депутати, наші керівники уряду почули, мабуть, скоріше всього, крик душі у декого з моїх колег, щоб все-таки допомогли нам рухатися, я надіюся, у вірному напрямку. І користуючись нагодою, хочу ще раз привітати всіх присутніх голів об'єднаних територіальних громад, в особі голів об'єднаних громад депутатські корпуси, які сьогодні працюють в об'єднаних територіальних громадах, а також сільських, селищних радах, міських радах, які сьогодні кожен день зустрічають із звичайними людьми, в яких є звичайні проблеми і допомагають їм їх вирішувати. Бажаю всім миру, злагоди, достатку і все-таки процвітання нашій державі, щоб ми не тільки наздогнали європейські держави, я особисто був у Польщі і бачив, а навіть у майбутньому, щоб Європа на нас рівнялася. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Валентиновичу.

А я запрошую до слова миколаївського міського голову Олександра Федоровича Сенкевича.

СЕНКЕВИЧ О.Ф. Вітаю всіх присутніх!

Дуже коротко. Вважаю, що децентралізація повинна не містити в собі емоції, політику, бо для всіх людей, які проживають на наших територіях, ми в першу чергу не політики, а влада і, найперше, воно повинно мати сенс. Сенс – це означає, якщо на вашій території видобувають вугілля, ви повинні отримувати щось від цього вугілля. Якщо Миколаївський порт за цей рік перевалить 40 мільйонів тонн різних грузів і не отримає жодної копійки з цього, від цих портів, то це немає сенсу розвивати портову інфраструктуру. Те ж саме і в Одесі, і в Іллічівську, і в Маріуполі, і у Херсоні. Тобто сенс має

бути також закріплений фінансово. Тобто, якщо ми розвиваємо на якійсь території якісь напрямки, в першу чергу громада повинна від цього мати якийсь сенс, в тому числі і фінансовий.

Я дуже вітаю те рішення, яке нещодавно було прийнято, що комунальні платежі за соціальні об'єкти будуть фінансуватися з локальних громад. Все вірно, бо інакше немає ніякого сенсу утеплювати. Якщо ти кожного року отримуєш субвенцію, то немає сенсу економити. А якщо ти платиш з локального бюджету, то сенс з'являється. Тобто я це вітаю, на відміну від деяких міських голів.

Я вважаю, що немає сенсу отримувати ратифікацію угод щодо грантів, наприклад як на наш 5-мільйонний євро до водоканалу, через Верховну Раду. Це грант, це навіть не кредит, і ми можемо його отримувати, просто ратифікувавши його на місцевому рівні. Але ні, ми повинні це робити в піврічний термін, для того щоб отримати закон від Верховної Ради. Це не є децентралізація.

І наостанок, вважаю також, що, якщо ми отримуємо кредити від іноземних фінансових інституцій і кредити складають, наприклад, 0,65 відсотків річних, то ми не повинні платити маржу Мінфіну, яка складає 2 відсотки. І я вважаю, що це не має сенсу.

І я хотів би бути лобістом децентралізації для місцевої громади, але це повинно мати не формальність, а повинно мати сенс. Тому я вітаю всіх з Днем місцевого самоврядування, і сподіваюсь на те, що сьогоднішня наша бесіда набуде сенсу в законопроектах, які ми також будемо рухати і через Асоціацію міст України, і через інші такі організації, які представляють інтереси місцевих громад, і вони, ці бесіди, набудуть сенсу.

Дякую всім. І всіх зі святом!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Федоровичу. Несподівано це був останній виступ.

Я хочу, по-перше, подякувати всім за всі висловлені думки і за позитивні оцінки, і за негативні оцінки, тому що це все реальне підґрунтя для можливих дискусій і для вирішення тих питань, які сьогодні... і викликів особливо, які стоять перед нами.

Я хочу ще раз сказати, що комітет є вашим абсолютним партнером. Всі, хто з нами співпрацює всі знають, що ми максимально відкриті. Тому, будь ласка, запрошую всіх, якщо в когось є бажання приймати участь у роботі комітету, будь ласка, приймайте, приїжджайте ми завжди вас послухаємо, завжди до вас дослухаємось. Єдине кого не запрошую – не запрошую Асоціацію міст України, бо вони й так завжди з нами. Тобто в них там вже постійне місце, як-то кажуть, їх запрошувати не треба, вони завжди з нами.

У цей день хотів би вас привітати всіх. Єдине, що в мене два коротких оголошення. Ну, по-перше, зараз буде у нас офіційно урочиста частина, тому що є у мене велика приємність виконати доручення і Голови Верховної Ради, і виконати доручення Кабінету Міністрів України і відзначити найкращих представників органів місцевого самоврядування відповідними відзнаками Верховної Ради і відзнаками Кабінет Міністрів України. А також хочу звернути вашу увагу, що одразу після завершення вручення відзнак у нас відбудеться невеличкий фуршет, який відбудеться в приміщенні, де знаходиться наш комітет, це чудове приміщення, це не приміщення нашого комітету, ми живемо ще не так широко, але на Садовій, 3-а, ми вас чекаємо представники і фахівці нашого секретаріату вам розкажуть як туди прийти. Це буквально дві хвилини від цього місця і ми вас радо чекаємо ще на такому невеликому урочистому фуршеті.

На закінчення ще раз хочу привітати вас з Днем місцевого самоврядування, побажати всього найкращого, а зараз відбудеться ось ця частина нагородження найкращих представників органів...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ще раз кажу, комітет...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітет все зробив... Комітет все зробив для того, щоб цей закон було розглянуто в сесійній залі Верховної Ради. Як голова комітету я вам урочисто обіцяю, що я не злізу з Голови Верховної Ради до тих пір, поки цей закон не буде внесено до сесійної зали. Дякую.

А зараз починаємо оцю урочисту частину, присвячену відзначенню найкращих представників органів місцевого самоврядування.

_____ . За вагомий і особистий внесок у реформуванні місцевого самоврядування, соціально-економічний розвиток територіальних громад, багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм та з нагоди Дня місцевого самоврядування нагороджено:

Почесною грамотою Верховної Ради України: Ващенко Володимира Миколайовича – експерта Української асоціації районної та обласних рад. *(Оплески)*

Рябокonia Олексія Петровича – пирятинського міського голову Полтавської області. *(Оплески)*

Грамотою Верховної Ради – Біленького Олександра Юрійовича, голову Полтавської обласної ради. *(Оплески)*

Бойко Олену Петрівну – народного депутата України. *(Оплески)*

Гарбуза Юрія Петровича – головного консультанта секретаріату Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. *(Оплески)*

Гарнець Оксану Миколаївну – керівника Швейцарсько-українського проекту "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO. *(Оплески)*

Дзюбу Наталію Миколаївну – яготинського міського голову Яготинського району Київської області. *(Оплески)* (Оксана Миколаївна, йдіть-йдіть у чергу).

Журавля Тараса Валентиновича – керівника Проекту "Реформа управління на сході України"(GIZ). *(Оплески)*

Зубача Любомир Львовича... *(Оплески)*

Кіяшка Петра Миколайовича – веселівського селищного голову Веселівського району Запорізької області. *(Оплески)*

Корінного Олександра Олександровича – новоукраїнського міського голову Кіровоградської області. *(Оплески)*

Кравченка Богдана Миколайовича – заступника керівника Штабу з координації надання допомоги потерпілим унаслідок військових дій на сході України Української асоціації районних та обласних рад. *(Оплески)*

Кучму Володимира Миколайовича – кіптівського сільського голову Козелецького району Чернігівської області. *(Оплески)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Володимира Володимировича.

_____. Вибачте.

Надала Сергія Віталійовича – тернопільського міського голову. *(Оплески)*

Петрученко Катерину Іванівну – головного консультанта Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України. *(Оплески)*

Поєдинка Миколу Сергійовича – заступника голови Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад - керівника Виконавчої дирекції. *(Оплески)*

Полтавець Валентину Дмитрівну – виконавчого директора Асоціації малих міст України. *(Оплески)*

Сидора Василя Богдановича – славутського міського голову Хмельницької області. *(Оплески)*

Филенка Володимира Михайловича – голову Чутівської районної ради Полтавської області. *(Оплески)*

Шкрум Альону Іванівну – народного депутата України. *(Оплески)*

Ящука Юрія Валентиновича – червоненського селищного голову Андрушівського району Житомирської області. *(Оплески)*

Цінним подарунком годинником Голови Верховної Ради нагороджуються:

Белянкіна Тамара Миколаївна – голова Добропільської районної ради Донецької області. *(Оплески)*

Будник Максим Анатолійович – заступник завідувача відділу Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України. *(Оплески)*

Дзега Володимир Дмитрович – голова Драбівської районної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

_____. Дзега Володимир Дмитрович – голова Драбівської районної ради Черкаської області. *(Оплески)*

Ляшко Ірина Володимирівна – головний консультант секретаріату Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. *(Оплески)*

Христинченко Олексій Васильович – калитянський селищний голова Броварського району Київської області. *(Оплески)*

Подякою Голови Верховної Ради нагороджується Степанян Гайк Самвелович, головний консультант Секретаріату Комітету з питань

державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. *(Оплески)*

За вагомий особистий внесок у забезпеченні розвитку місцевого самоврядування, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм Кабінет Міністрів України нагородив Почесною грамотою Кабінету Міністрів України з врученням пам'ятного знака Курила Віталія Семеновича, народного депутата України. Віталій Семенович! *(Оплески)*

Реку Андрія Олександровича. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу ще раз привітати всіх, кого відзначили, хочу привітати всіх, кого не відзначили сьогодні, але я переконаний, що відзначать завтра і відзначать ті люди, які щоденно відчувають вашу роботу, які щоденно з нею стикаються, які реально бачать те, що ви робите. Ще раз відаю всіх зі святом і ще раз всіх запрошую на фуршет, який відбудеться у нас в приміщенні комітету на другому поверсі за адресою Садова, 3-а.

А на цьому оголошую урочисте засідання нашого комітету завершеним. Дякую всім.